

ပကစဲသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖု မ့ၢ်တၢ်ဒ်လဲၣ်လၢ

Richard W.De Haan

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖုအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိမိၢ်ပှၢ်လၢအဘၣ်လီၤ.

စီၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်ဝဲသတးဒီး ပှၢ်တဖုၤက့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤ ကဒံကဒါအီၤလၢ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအိၣ်ဒီးပှၢ်ပိာ်အခံတဖၣ် လၢအစံး, အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအံၤ မ့ၢ်ဝဲတီဝဲ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဂုၣ်ကျဲးစးဝဲဒ်သိး ပှၢ်ဂ့ၤတဖၣ် ကလဲလိာ်အတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် တမံၤဃီ ဒ်သိးဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢရၣ်ဖိ အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအပူၤဒၣ်လဲၣ်အိၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ပဝဲပှၢ်ရၣ်ဖိ အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအပူၤဒၣ်လဲၣ် တၢ်ထံၣ်လၢအတလီၤပလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လီၤမ့ၢ်လီၤဖး တဖၣ်, တၢ်ပြၢလိာ်သးတဖၣ် အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပှၢ်ကညီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤကဒံကဒါအီၤလၢ တၢ်လၢအယုထာဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲတီဝဲ ကစီဒီခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အမ့ၢ်အတီ မ့ၢ်လၢလဲၣ် တမံၤလဲၣ်န့ၣ် ယုထာဝဲတသ့အယိသတးဒီး အဝဲသ့ၣ် တယုထာ တၢ်နီတမံၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ် တနီၤနီၤဒၣ်လဲၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢလဲၣ်တဖျိၣ်န့ၣ် သိၣ်လိ တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအဘၣ်, ဒီးလၢလဲၣ်တဖျိၣ်န့ၣ် ငြားဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အယိဒီး လၢလံာ်အံၤအပူၤ, အဲၣ်ဒီးပာ်ဖျါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢအဂ့ၤတဖု မ့ၢ်ပကသ့ၣ်ညါအီၤသ့ၣ်လဲၣ် အဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

အဆိန့ၣ် ပျဲယစံးလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အလၢအပျဲၤတဖုန့ၣ် ပယုထံၣ်န့ၣ်အီၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး နယုထံၣ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်နၣ်တမံၤဃီ တၢ်လူၤပိာ်ထွဲတမံၤဃီ ဒီးနၢတသ့ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ပျဲယဒုးန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ အသကဲၣ်ပဝးတနီၤလၢကမၤလီၤတၢ်နၢလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒ်သိးအံၤတဖၣ်မ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဂ့ၤတဖုန့ၣ်လီၤ. တၢ်သကဲၣ်ပဝးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ နဘူၣ်သကိးဘါသကိးတၢ်အပူၤန့ၣ်ဒီး နဘူၣ်သကိးဘါသကိးတၢ်ပျဲၤဒီး တၢ်သးခု သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တအိၣ် (မ့) မ့ၢ်ဘၣ်ဂ့ၢ်လိာ်ဒီး ပာ်သ့ၣ်

ပပ်သးတက့ၢ်. ပပ်သ့ၣ်ပပ်သးဆူၣ်ဆူၣ် ဒ်သိးနသုတဆီၣ်ထွဲ, တမၤစၢၤ, တၢ်ကရၢကရိတဖုဖုလၢ အတတူၢ်လိာ် ယွၤအတၢ်ကတိၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢ အဘၣ် တၢ်သိၣ်လိာ်န့ၣ်လိာ်ဆ့ၣ်ဆ့ၣ်လၢ လံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

အန့ၣ်သတးဒီး, ပစဲသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖု ကသု ဒ်လဲၣ်. ဒ်သိးပကစံးဆၢ တၢ်သံကွၢ်အံၤအဂီၢ် ပကဘၣ်သမံသမိးက့ၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖုအံၤ တၢ်သိၣ် တၢ်သီလၢ အဟံးဃာ်ဝဲတဖၣ် မ့ၢ်အိၣ်လၢ လံာ်စီဆ့ၣ်အပူၤကစီဒီဒါ. မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိာ်လၢအဘၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ကစီဒီဒါ. (မ့) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်မ့ၢ်ဒ် ပှၤကညီအကူၣ်တၢ် အဆိကမိၣ်တၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

ယသးတမ့ၢ်လၢ ယဘၣ်စံးဒ်အံၤအဃိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်သ့ၣ် တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အကဲထီၣ်အသးလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပကဒုးနဲၣ်တၢ်လၢ ယအဲၣ်ဒီးတဲဖျါအဂီၢ် ယအဲၣ်ဒီး ပပ်ဖျါတၢ်ဂ့ၢ်လၢ အကွဲးအသးလၢ 'The Grand Rapids Press' အပူၤ န့ၣ်လီၤ. “ယွၤဂ့ၢ်ပီညါ သရၣ်ဖးဒိၣ်တဂၤလၢ အစံး လၢတနၢ်ကစၢ်ခရံၣ် အတၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ လၢနီၢ်ခိနီၢ်ခိတဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပပ်စုအီၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖးဒိၣ်တဖု အမံၤဟူသ့ၣ်ဖျါအိၣ်ဒီး အလၢကပီၤန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ဖးဒိၣ်တဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ် ပပ်စုအီၤဝံၤဒီး အဝဲစံးဝဲလၢ တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး တၢ်ထံၣ် အကလုာ်အမိမိလၢ ပကဘၣ်တူၢ်လိာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီး အဝဲစံးကဒီးဝဲလၢ ကွဲၤထံၣ်ဟူတၢ်သံကွၢ် အသန့ၣ်ပူၤလၢ အဝဲအနီၢ်ကစၢ်ဒ်ဝဲ န့ၣ်ဝဲလၢ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ယွၤဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပှၤကညီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပှၤခရံၣ်ဖိအဂ့ၤအဂၤတဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ် အီၤဒ်သိး ကဘၣ်န့ၣ်တၢ်ဒ်သိးယၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲစံးကဒီးဝဲလၢ ခရံၣ်ဖိအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီး မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ် အတၢ်ဆံးစၢ် ကစၢ်ခရံၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အဒိတမံၤန့ၣ်လီၤ. ပတဘၣ်န့ၣ်အီၤ ဒ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတမံၤ ဒ်တၢ်ကွဲး အသး အသးန့ၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤသ့ၣ်အုးသးအုးလၢ ပဝဲပှၤစူၢ်က့ၤ န့ၣ်က့ၤခရံၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်ဖးဒိၣ်အံၤ သိၣ်လိာ်န့ၣ်လိာ်ပှၤ ဒ်သိးပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဆိကမိၣ် တၢ်ပပ်သ့ၣ်ပပ်သးလၢအလဲၢန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်လၢအစံးဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကမ့ၢ်ဖးဒိၣ်လၢ လံာ်စီဆ့ၣ် ပပ်ဖျါဝဲန့ၣ်လီၤ. သရၣ်ဖးဒိၣ်တဂၤအံၤ မၤလီၤဆီ ပှၤခရံၣ်ဖိတဂၤအတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဃးဒီးခရံၣ်, ခရံၣ်အတၢ်မၤ, ဒီးသ့ၣ်ဂ့ၢ်သးကျိၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, မၤလီၤတၢ်နသးလၢ

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ နထီၣ်တဖုအံၤဒီး တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ဒ်သိးပကတဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂ့ၢ်တဖု အဂီၢ်ပကဘၣ်သမံသမိးက့ၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး အတၢ်သိၣ်လိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂ့ၢ်အဘၣ်တဖုအံၤ အိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ် တၢ်သီလၢအဘၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢအံၤ အသိး န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်န့ၣ်လံၣ်စီဆုံ
- တၢ်န့ၣ်ယွၤ
- တၢ်န့ၣ်ခရံၣ်
- တၢ်န့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခီၣ်က့ၤ
- တၢ်န့ၣ်သးမ့ၢ်စီဆုံ
- တၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
- တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်နံၤလၢခံကတၢ်

လၢတၢ်သိၣ်လိအံၤအပူၤ ယအဲၣ်ဒီးသိၣ်လိနၢလၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤ မ့ၢ်တၢ်သိၣ်လိမိၢ်ပုၤဖးဒိၣ်လၢ အကဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၣ်လံၣ်စီဆုံ

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖု ကအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်နီၢ်နီၢ်လၢ လံၣ်စီဆုံ အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကသိၣ်လိန့ၣ်လိဝဲလၢ လံၣ်စီဆုံမ့ၢ် ယွၤအကလုၢ်ကထါ လၢ အဘၣ်တၢ်အူသမူအီၤလၢ ယွၤလၢအမူဝဲတဂၤန့ၣ်လီၤ. ပကစၢ်ယွၤ စံးဝဲလၢ, အဝဲတပၣ်တုၢ်ပုၤ ဒ်ပုၤမဲၣ်ဘျီၣ်တဂၤအသိး ဒ်သိးပကဃုထံၣ်န့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ယွၤဟ့ၣ်ပုၤ လံၣ်စီဆုံအဆၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ပနၢန့ၢ် အီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

“ကယဲၣ်တၢ်ကွဲးအသးခဲလၢၣ်န့ၣ်, ကွဲးအသးလၢ ယွၤအသးစီဆုံ, ဒီးဂ့ၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်အဂီၢ်, လၢသိၣ်ဃီၣ်တၢ်အဂီၢ်, လၢဃၣ် လိတၢ်အဂီၢ်, လၢသိၣ်လိန့ၣ်လိတၢ်လၢ တၢ်တီၣ်တၢ်လိအပူၤအဂီၢ်, ဒ်သိးယွၤအပုၤကညီ ကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်, ဒီးကအိၣ်ကတဲၣ်ကတီၢ်အသး လၢလၢပုၤပုၤ, လၢကယဲၣ် တၢ်မၤဂ့ၢ်တမံၤလၢလၢအဂီၢ်လီၤ (၂တံၤ ၃:၁၆-၁၇).”

တၢ်ကတိၤ ‘ယွၤအသးစီဆုံ’ ဘၣ်တၢ်ကွဲး ကျိၣ်ထံ က့ၤလၢ

‘ယွၤအတၢ်အူသဖှိ’ လၢဟးလုဂ် Greek အကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယံၤ, ပစံးဝဲသ့လၢ လံာ်စီဆုံအဆၢကိးထံၣ်ဒဲးန့ၣ် ဘၣ်တၢ်အူသဖှိအီၤ လၢယွၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤအပှၤဃုထာသ့ၣ်တဖၣ် ကွဲးလံာ်စီဆုံလၢအစု ဒီးယွၤအနီၢ်ကစၢ် ဒၣ်ဝဲအူသမူ ထီၣ် တၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကလီၢ်ဖျါထီၣ် ယွၤအတၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံအဆၢကိးထံၣ်ဒဲးအံၤ ဘၣ်တၢ်အူသဖှိထီၣ်အီၤလၢ ယွၤအသး စီဆုံန့ၣ် ပသမၤအလီၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤ ‘ယွၤအသးစီဆုံ အတၢ် ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ခိဖျါတၢ်ကတိၤ,’ အခိပညီ မ့ၢ်ဝဲ ယွၤအသးစီဆုံ ဒုးနဲၣ် ပှၤကွဲး လံာ်စီဆုံသ့ၣ်တဖၣ်, လၢအတၢ်ကွဲးအပူၤ အသုတအိၣ် ဒီးတၢ်အကမူၤကမၣ်, ကအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. သးမ့ၢ်စီဆုံပၤအဝဲသ့ၣ်တုၤ တၢ်ကတိၤအဖျါလၢ အဝဲသ့ၣ် စူးကါဝဲဒၣ်လဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤအသးမ့ၢ်စီဆုံပၤ အဝဲသ့ၣ်လၢ အတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအယံၤ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ကွဲးတဖၣ်အံၤ တအိၣ်ဒီး တၢ်အကမူၤကမၣ် ဒီးအတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးဝဲန့ၣ်လီၤ. အယံၤသတးဒီး, ပစံးလၢလံာ်စီဆုံ မ့ၢ် လံာ်လၢအမ့ၢ်အတီ, ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ဆံးကိၣ်ဖိဒၣ်လဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်စံး ပနၢ်လံာ်စီဆုံ မ့ၢ်လံာ်လၢအဘၣ်တၢ်အူသဖှိအီၤလၢ ယွၤအသးမ့ၢ်စီဆုံသတးဒီး မ့ၢ်ပနၢ်လၢ လံာ်စီဆုံ အဘ့ၣ် ဖိၤ ဘ့ၣ် လၢ အအိၣ်လၢ လံာ်စီဆုံအပူၤန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပၤအီၤ ထဲသိးသိးပှၤသိးသိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ, လံာ်မိၤရှု တုၤလၢ လံာ်တၢ်လီၢ်ဖျါန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပၤအီၤလၢ ယွၤအသးမ့ၢ်စီဆုံန့ၣ် ပနၢ်အီၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤ ‘အူသဖှိ’ အခိပညီအဂ့ၢ်ကတၢ်တမံၤလၢ ယထံၣ်န့ၢ် ဒီး ယဘၣ်ယသးန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢ ဟးလုဂ် Greek ပှၤကူၣ် ဘၣ်ကူၣ်သ့ကီစဲၣ် ‘Gaussen’ န့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲဒၣ်, ‘တၢ်အူသဖှိမ့ၢ်ဝဲ တၢ်စိကမိၤလၢ ပတဲဖျါအီၤတသ့တဘၣ်, ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမိၤအံၤဘၣ် တၢ်မၤအီၤ လၢ သးစီဆုံ ဆူပှၤကွဲးလံာ်စီဆုံသ့ၣ်တဖၣ်, ဒ်သိးကနဲၣ်ပှၤကွဲး လံာ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ အတၢ်ကွဲးအပူၤ, လၢတၢ်ကတိၤအပူၤ, လၢလံာ်အဖျါလၢ အစူးကါဝဲဒၣ် လၢလံာ်အပူၤမ့ၢ်ဒ်သိးလံာ်စီဆုံ တၢ်ကွဲးသ့ၣ် တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်ပၤယာ်အီၤ အသုတအိၣ်ဒီး တၢ်အကမၣ်ဒီး တၢ်တလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖုအိၣ်ဒီး တၢ်နၢ်တမံၤလၢအမ့ၢ်ဝဲ, လံာ်စီဆုံမ့ၢ် လံာ်လၢအဘၣ်တၢ်အူသဖှိအီၤလၢ ယွၤအသးမ့ၢ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး, နၢ်ဝဲလၢလံာ်စီဆုံမ့ၢ် ယွၤအတၢ်ကတိၤ လၢအတၢ်အိၣ်ဒီး အကမူၤကမၣ်

ဒီးလံာ်စီဆုံမ့ၢ် လံာ်တဘျုးလၢ ပနာ်န့ၢ်အိၣ်သ့န့ၢ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၢ်ယွၤ

တၢ်ဂ့ၢ်ခံာ်တဘျီလၢ ပကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂ့ၢ်တဖု မ့ၢ်တၢ်ခံာ်ကွၢ် စီၤကွၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်န့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီးယွၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ် လၢကွဲးအသး လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ လၢအဘၣ်ဃးဒီးယွၤန့ၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ် ဂ့ၤဝဲဘၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

၁ ယံၤဟ့ၣ် သး၅ စံးဝဲလၢ ‘ယွၤမ့ၢ်တၢ်ကပီၤ’, တၢ်ကတိၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် ယွၤအတၢ်စီတၢ်ဆုံလၢ အလၢဝဲပွဲၤဝဲန့ၢ်လီၤ. တၢ်ကတိၤ, ‘ယွၤမ့ၢ်တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲး’ လၢ ၁ ယံၤဟ့ၣ် ၄း၈ မ့ၢ်တၢ်တဲဖျါ ယွၤဟ့ၣ်လီၤ အသးသမူလၢ အတၢ်ဘၣ်တုတဖၣ်အဂီၢ် ဒ်သိး အတၢ်ဘၣ်တုတဖၣ် ကဘီၣ်ကညီ အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး, တၢ်ကတိၤ ‘ပကစၢ်န့ၢ် မ့ၢ်မ့ၢ်အူလၢ အအိၣ်ကွဲးတၢ် လီၤ’ လၢအအိၣ်လၢ ဧၤတြၢၤ ၁၂:၂၉ အံၤ မ့ၢ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် ယွၤမ့ၢ်ပုၤလၢ အစံၣ်ညီၣ် ပုၤအာပုၤသီတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိလၢ အတပာ်ဖျါ ယွၤအတၢ်စီတၢ်ဆုံ, တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲးန့ၢ် ပစံးလၢ တၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ဃးယွၤ, လၢလံာ်စီဆုံအပူၤ တသ့ ဘၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဘၣ်သိၣ်လိ ယွၤအတၢ်သးဟ့ၣ်ဒီး အတၢ်စံၣ်ညီၣ် တၢ်ဒဲးဘး, ဒ်န့ၢ်အသိး ကဘၣ်သိၣ်လိ ယွၤအတၢ်ဘၣ်သးလၢ တၢ်တီတၢ်လီၤ အဖီခိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်လၢ အစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ယွၤအဂ့ၢ် တဂၤအံၤ, မ့ၢ်တဲဖျါယွၤ အတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွဲးသန့ၢ်က့ မ့ၢ်တဲဖျါ ယွၤအတၢ်သးဒိၣ် အဂ့ၢ်ဘၣ်ဒီး သရၣ်အံၤ တမ့ၢ် သရၣ်လၢ အပာ်ဖျါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ ခဲလၢာ်ခဲဆု ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

လံာ်စီဆုံတဲပုၤ လၢယွၤမ့ၢ်ယွၤထဲတဂၤဧၤန့ၢ်လီၤ (၅မိၤ ၆း၄). ပုၤလၢ အလီၤဂၢ်ဒီးယွၤ, ပုၤလၢအထီၣ်သတြီၤအသးသ့ဒီးယွၤ တအိၣ် နီတဂၤဘၣ် န့ၢ် လီၤ. ပုၤဒ်သိးသိးဒီးယွၤ တအိၣ်ဘၣ် နီတဂၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်စံးလၢ ယွၤတဂၤ သန့ၢ်က့ ပဘၣ်သ့ၣ်ညါ လၢ ယွၤမ့ၢ်သၢဂၤတဂၤဃီ, ပၤကစၢ်, ဖိကစၢ်, သးစီဆုံ ကစၢ် န့ၢ်လီၤ. ပၤကစၢ်မ့ၢ်ယွၤ. ဖိကစၢ်မ့ၢ် ကစၢ်ခရံၣ်, မ့ၢ်ယွၤန့ၢ်လီၤ. သးစီဆုံ ကစၢ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးယွၤန့ၢ်လီၤ. သၢဂၤတဂၤဃီ မ့ၢ်ပုၤတဂၤလီၤ. ယွၤသၢဂၤ တဂၤဃီအံၤ အိၣ်ဝဲအစၢ်စၢ်အဃၣ်ဃၣ်, ကဲထီၣ် တၢ်အမိၢ်ပုၤတမံၤဃီအဃီ ဒ်န့ၢ်အသိး အိၣ်ဒီး တၢ်စိကမိၤ ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ထဲသိးသိးန့ၢ်လီၤ. သန့ၢ်က့အဝဲသ့ၣ် တမ့ၢ်ဘၣ် ယွၤသၢဂၤဘၣ်, မ့ၢ်ဒ်ယွၤတဂၤဃီန့ၢ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၣ်ခရံၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်သၢမံၤတမံၤလၢ ပကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖု မ့ၢ်ဝဲ ပကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီး ခရံၣ် န့ၣ်လီၤ တၢ်န့ၣ်ကျဲ လၢအကါဒိၣ် ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဂ့ၢ်တဖု, ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အကြားဒီး ပတၢ်သးစဲ ပတၢ်သးအိၣ် ပတၢ်မၤစၢၤအဂီၢ် ပကဘၣ် ခံကွၢ်စီၤကွၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ဃးဒီး ကစၢ်ခရံၣ်န့ၣ်လီၤ

လံၣ်စီဆံၣ်သိၣ်လိပုၤလၢ ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ်ယွၤ ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပုၤကညီ န့ၣ်လီၤ ခရံၣ်အတၢ်မ့ၢ်ယွၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်လၢ လံၣ်ယိၤဟ့ၣ် အခိၣ်ထံး န့ၣ်လီၤ ‘လၢထံးလၢသီန့ၣ် တၢ်ကလုၢ်အိၣ်ဝဲ, ဒီးတၢ်ကလုၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒီးယွၤ, ဒီးတၢ်ကလုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ယွၤလီၤ’ (ယိၤ ၁:၁). ကစၢ်ခရံၣ် အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီး တဲဖျါထီၣ်အသးလၢ အမ့ၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်စံးဝဲ, ‘စီၤအၤတြၢၤဟ့ၣ် တချူးအိၣ်ထီၣ် ဒံးဘၣ်န့ၣ်ယမ့ၢ်ယဲလီၤ’ (ယိၤ ၈:၅၈).

တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး ကစၢ်ယုၣ်ရှူးအတၢ်မ့ၢ်ယွၤဒီး အတၢ်မ့ၢ် ပုၤကညီအံၤ ဘၣ်တၢ်တဲဖျါ ဖျါဖျါဖျိဖျိ ဖဲ ဖဲးလပံၤ ၂:၅-၈ န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ် ဟဲအိၣ်ဖျိၣ် ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆံၣ် နီၢ်မၤရံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ ဒ်အမ့ၢ်ပုၤကညီတဂၤအသိး အတၢ်အိၣ်မူပူၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ, တၢ်သ့ၣ်ဝံၤ, ဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ် ခိၣ်ဘၣ်တဖု န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သနၣ်က့ ဒ်န့ၣ်ဒီး, အဝဲမ့ၢ်ယွၤနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ် တမံၤလၢ လီၤကမၤကမၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပတူၢ်လိၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီအံၤလၢ တၢ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ်တတူၢ်လိၣ်ခရံၣ် အတၢ်မ့ၢ်ယွၤဒီး အတၢ်မ့ၢ် ပုၤကညီဘၣ်န့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အတဲဖျါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ ဘၣ်ဃးဒီး ခရံၣ် ဒီးတမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အကြားဒီးနတၢ်န့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိလၢအဘၣ်ဃးဒီး ခရံၣ် န့ၣ် ကန့ၣ်ဝဲလၢခရံၣ် ဟဲအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကသိၣ်လိဝဲလၢ ဖဲခရံၣ်ဟဲအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် လၢနီၢ်မၤရံၣ်န့ၣ်, နီၢ်မၤရံၣ်မ့ၢ် မ့ၢ်ကနီၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲကလူးဟဲတဲဘၣ် နီၢ်မၤရံၣ်လၢ ‘နကဒၢထီၣ်ဒီး နကဆံးစၢ်နီၢ်နီၢ်ခွါ,’ အခါ အဝဲစံးဆာဝဲလၢ, ‘မ့ၢ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ် ပိၣ်ခွါဘၣ်ဒီး တၢ်အံၤကမၤအသးဒ်လဲၣ်.’ (လူၤ ၁:၃၁-၃၄). ကလူး က့ၤစံးဆာက့ၤ နီၢ်မၤရံၣ်လၢ ‘သးစီဆံၣ် ကဟဲလီၤလၢနလိၤ ဒီးတၢ်ထီကတၢ်အစိအကမိၤ ကကဒုဘၣ်နၢလီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး တၢ်စီဆံၣ်လၢ အကအိၣ်ဖျိၣ်ဝဲန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ကီးအိၣ်လၢ ယွၤအဖိခွါစ့ၢ်ကီးလီၤ’ (လူၤ ၁:၃၅).

ယွၤဂ့ၢ်ပီညါ ပုၤကညီဘၣ်ကညီသ့တနီၤနီၤကစံးဝဲလၢ ခရံၣ် အတၢ်

ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယနီၤကစၢ် ဒၣ်ယဲၤ ဂ့ၢ်လိာ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ သတူၢ်ကလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃၣ်ကပၤကွံာ် တၢ်မ့ၢ် တၢ်တီအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဘိးကဒါကွံာ် ယွၤအတၢ်ကတိၤဒီး မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်တတူၢ်လိာ် ခရံၣ်မ့ၢ်ယွၤဒီး မ့ၢ်ပုၤကညီတဂၤလၢ အတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်သရၣ်တဂၤစံးဝဲလၢ ခရံၣ်တဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် မ့ၢ်အစံးဝဲလၢ ခရံၣ်မ့ၢ်ပုၤကညီ အဂၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် လံာ်စီဆ့ၣ်ပာ်ဖျါဆ့ၣ်ဆ့ၣ်လၢ တၢ်လီၤထူလီၤယိာ်, ပုၤခံၣ်တဂၤ လၢ ယွၤသၢဂၤတဂၤဃီအံၤ ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ မိၢ်ပုၤကညီန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ် သးစီဆ့ၣ်ကစၢ် အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲခရံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒါထီၣ်အိၣ်န့ၣ် တၢ်ထီကတၢ် ကစၢ် ဒုးကဲထီၣ် တၢ်အလုၢ်အလၢ်အသီလၢ တၢ်သးအသီ န့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်လီၤဝဲ လၢ နီၢ်မၤရံၣ်အဟၢဖၢအပူၤ, ဟ့ၣ်လီၤအသး ဒ်သိးကဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ဒ်ဖိသၣ် လၢတၢ်မၤစၢၤတအိၣ်ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လၢအမၤဝဲန့ၣ် တဒုးကဲထီၣ် အိၣ် ဒ်သိးအကဟ့ၣ်လီၤကွံာ် အတၢ်မ့ၢ်ယွၤန့ၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်လီၤလး ဒ်သိးအံၤ ကဲထီၣ်အသးလၢ ပုၤကညီအစၢၤအသ့ၣ် တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဃိသတးဒီး, ခရံၣ်အတၢ်ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢ တၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ဃး ခရံၣ်မ့ၢ်ယွၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ် အတၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ပကစၢ်ယုၣ်ဂ္ဂးမ့ၢ် တၢ် တမံၤလၢ အကါဒိၣ် ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါခရံၣ်မ့ၢ် ပုၤကညီတဂၤလၢ အတၢ်ဒဲးဘး တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်မ့ၢ် ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ဒ်ပုၤကညီအလုၢ်အလၢ်အသိး သတးဒီး အဝဲကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီ ကိးဂၤဟဲအိၣ်ဖျၢၣ် ဒ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိ ပုၤလၢအတၢ်ဒဲးဘးအိၣ်ဒီး ဒ်ပုၤဟးဂီၤဖိ အသိး ဘၣ်ဆၣ် ထဲခရံၣ်တဂၤစီန့ၣ် ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ဒ်ပုၤကညီလၢ အတၢ်ဒဲးဘး တအိၣ်ဘၣ်တဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ပဝဲကိးဂၤ ပမၤန့ၢ် တၢ်ဒဲးဘးအလုၢ်အလၢ်တဖၣ် လၢပမိၢ်ပပၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမိၢ်ပပၢ်တဖၣ် မၤန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ အမိၢ်အပၢ်တဖၣ် တဆီဘၣ်တဆီ ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤဒီး ပကထံၣ်လၢတၢ်ဒဲးဘးအံၤ ပမၤန့ၢ်ဝဲလၢ ပၢ်အၢဒၣ် ဒီးမိၢ်အံၣ်အုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကညီကိးဂၤ ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဝဲ လၢဟီၣ်ခိၣ်အံၤ စးထီၣ်ဖဲတၢ်ဒဲးဘးဟဲန့ၣ်လီၤလၢ ဧၤဒၣ်တၢ်သ့ၣ်လီၤ ခိဖျိပၢ်အၢဒၣ်ဒီး မိၢ်အံၣ်အုၣ် န့ၣ်လီၤ. ပဝဲကိးဂၤဒဲး ပဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဖျၢၣ်အံၤ ဒ်ပုၤတၢ်ဒဲးဘးဖိအသိး န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, ကစၢ်ယုၣ်ဂ္ဂးမ့ၢ်ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ် ဒ်ပုၤကညီ

ပုတီးဒဲးဘးဖိအလိုအလ်အသိးန့ဒိး အဝဲကမၤန့စ့ဂီး တၢ်ဟးဂီၤ တၢ်ဒဲးဘး လၢ ပၤအၤဒၣ်န့လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်အနီၢ် ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမ့ၢ်ပုၤ တၢ်ဒဲးဘးဖိ သတးဒိးတၢ်ဂးလၢ ကကဲထီၣ်ဝဲဒၣ် ပုၤအုၣ်ခိၣ်တၢ်န့ၣ်ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ် လံာ်စီဆ့ၣ်ပၤဖျါဝဲလၢ ခလိၤ. ဝဲမ့ၢ် ပုၤကညီတဂၤလၢ အတၢ်ဒဲးဘး တအိၣ်ဘၣ်န့လီၤ. စီပုးတူး တဲဖျါဝဲဒၣ် ကစၢ်ခလိၤ. ဝဲမ့ၢ် ယွၤသိဖိလၢ အတၢ်သံၣ်သူမိၣ်ကျၢ်ယ ဒိးအတၢ်မဲၣ်သူမဲၣ်ဂီၤတအိၣ်ဘၣ်အသိးလီၤ(၁ ပုး ၁:၁၉).

ဒိန့ၣ်အသိး စီပီလူးပၤဖျါဝဲလၢ ခရံၣ်မ့ၢ် ‘ပုၤလၢ အတသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်ဒဲးဘးန့ၣ်, တၢ်ပၤက့ၤအီၤလၢ တၢ်ဒဲးဘးလၢပဂီၢ်, ဒိသိး ပကကဲလၢ ယွၤအတၢ်တီတၢ်လိၤအပူၤလီၤ’ (၂ ကရံၣ် ၅:၂၁). ဒိသိးကကဲထီၣ် ပုၤလၢ အစိာ်ကွံာ်ပတၢ်ဒဲးဘးအဂီၢ် ခရံၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်န့လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိ, ခရံၣ်အတၢ်ဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီဆ့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်န့လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဒိး တၢ်သိၣ်လိလၢ ဘၣ်ဃးဒိးခရံၣ်န့ၣ် ကဘၣ်န့ၣ်စ့ဂီးဝဲလၢ ခရံၣ်တူၢ်သံအသးလၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် န့လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကသိၣ်လိဝဲလၢ ခရံၣ်မ့ၢ် ပုၤလၢအတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ဒိး အဝဲ တူၢ်သံအသးလၢ ပုၤတၢ်ဒဲးဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့လီၤ. ရံမ့ၢ် ၄:၂၅ စံးဝဲလၢခရံၣ် ဘၣ်တူၢ်သံအသးလၢ သ့ၣ်ဖျါၣ်ထူၣ်စုညါအလိၤလၢ ပလီၢ်န့လီၤ. ခရံၣ် ဘၣ်တၢ် ဟ့ၣ်လိၤကွံာ်အီၤလၢ ပတၢ်ကမၢ်အဃိန့လီၤ. ၁ ပုးတရူး ၂:၂၄ တဲဘၣ်ပုၤလၢ ခရံၣ် ‘အဝဲဒၣ်အကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဒိးပတၢ် ဒဲးဘးလၢ သ့ၣ်အလိၤလၢ အနီၢ်ခိၣ်ဝဲအပူၤ, ဒိသိးပကသံကွံာ်လၢ တၢ်ဒဲးဘး, ဒိးပကမူထီၣ်လၢ တၢ်တီတၢ်လိၤအပူၤလီၤ. ဒိးသုဘျါက့ၤလၢ အဝဲဒၣ်ဘၣ်တီၢ်အပူၤလီၤအဃိလီၤ.’ ခရံၣ်သံဝဲလၢပဃိ, အဝဲဟံးန့ၢ်ပလီၢ် ဒိးတူၢ်သံအသးန့လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအအိၣ်ဒိး တၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ဃးဒိးခရံၣ်န့ၣ် ကန့ၣ် စ့ဂီး ခရံၣ်အတၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤန့လီၤ. တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်တမံၤအံၤ ဒိးသန့ၤ ထီၣ်အသးလၢ လံာ်စီဆ့ၣ်န့လီၤ. ‘ခရံၣ်ဒိးသံအသးလၢ ပတၢ်ဒဲးဘးအဃိ, ဒိတၢ်ကွဲးအသးအသိးလီၤ. ဒိးလၢအဘၣ် တၢ်ခူၣ်လိၤကွံာ်အီၤ, ဒိးလၢသၢန့ၤ တန့ၤန့ၣ် ဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤ, ဒိတၢ်ကွဲးဝဲအသိး န့လီၤ.’ (၁ ကရံၣ် ၁၅:၃-၄).

ကျဲတဘီလၢ နကသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖု, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အကြးဒိး နကလဲၤဒိးရုလိၣ်သကိးမ့ၢ် နကဘၣ်ဃုသ့ၣ်ညါ အတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ

ဘဉ်းခရ်န့ၣ်လီၤ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤမ့ၢ်န့ၣ်လၢ ခရ်မ့ၢ်ယွၤ ကစီၣ်ဒါ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် မ့ၢ်န့ၣ်လၢ ခရ်ဟဲအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကနီၤစီၣ်ဆ့ၣ်ကစီၣ်ဒါ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် န့ၣ်လၢ ခရ်မ့ၢ်ပှၤကညီၤလၢ အတၢ်ဒဲးဘးတအိၣ်ကစီၣ်ဒါ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်မ့ၢ် န့ၣ်လၢ ခရ်အတၢ်တူၢ်သံအသးဒီး အတၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤအဂ့ၢ်ကစီၣ်ဒါန့ၣ် ပကဘဉ်ဃုသ့ၣ်ညါ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ထံးခိၣ်ဘိၣ်လၢ ပှၤခရ်ဖိကိးဂၤဒဲး ကဘဉ်န့ၣ်ဒီး တူၢ်လိာ်န့ၣ်လီၤ ပှၤခရ်ဖိလၢ အဃၣ်ကပၤကွံာ် တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ပကိးအိၣ်လၢခရ်ဖိ တသ့ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိာ်လိာ်လၢ အဘဉ်န့ၣ်လီၤ

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲပကွၢ်ဃုတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ပကရူလိာ်ဘဉ်ထွဲအဂီၢ်န့ၣ် ပထံာ်ဘဉ်လၢ ပတၢ်ဃုထၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အါတက့ၢ်ကမၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပဝဲတနီၤ မ့ၢ်လၢ ပကွၢ်သရိၣ် အက့ၢ်အဂီၤဂၤအဃိ (မ့) မ့ၢ်လၢ တၢ်ဘါတၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ထုးန့ၢ်ပသးအဃိ (မ့) မ့ၢ်လၢပဘဉ်ပသး လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ် အဃိ (မ့) မ့ၢ်လၢပဘဉ်ပသးလၢ ပှၤလၢအဟဲ ဘျီတၢ်ဘါတၢ်တဖၣ်အဃိ (မ့) မ့ၢ်လၢပတံၤသကိးအတၢ်ကွဲမ့ၢ်ပှၤအဃိ ပလဲၤဒီးရူလိာ်ဘဉ်ထွဲပသးဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ပဃုထၢဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အခိပညီအိၣ် ဖဲပဃုကွၢ် တၢ်အိၣ် ဖျိၣ်လၢ ပကရူလိာ်ဘဉ်ထွဲ, ဘဉ်ဆဉ်တၢ်အကါဒိၣ်န့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ပကဘဉ်ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်သိၣ်လိာ်လိာ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်စံးလၢ အဂၤတကပၤန့ၣ်, မ့ၢ်ပကဘဉ်ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး အတၢ်သိၣ်လိာ်န့ၣ်လိ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲ ယအဲၣ်ဒီးဘျီတၢ်ဘါတၢ် လၢ သရိၣ်အလီၢ်လံၤ, လၢတၢ်သျှၣ်ဝံၣ်သးဆၢတဖၣ်တအိၣ်, တၢ်ဒုတၢ်အူတဖၣ် တအိၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် သရၣ်လၢ အကတိၤ တၢ်ကတိာ်ကတိာ် ဘဉ်ဆဉ်စံာ်တဲၤတဲ လီၤ ယွၤအကလုာ်ကထါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ လၢလၢပဲၤပဲၤန့ၣ်လီၤ. ယတအဲၣ်ဒီး ဘျီတၢ်ဘါတၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အပၣ်ထီၣ်ထီအသးလၢ အတၢ်သျှၣ်ထီၣ် အဃိ, တၢ်သျှၣ်ဝံၣ်သးဆၢလၢ အမုၢ်တဖၣ်အဃိ, ဒီးအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ် လၢ အကတိၤတၢ်သ့ ဘဉ်ဆဉ်ကွၢ်ကပၣ်ကွံာ် လံာ်စီဆ့ၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်ဒီး ယွၤအသးစီဆ့ၣ်တအိၣ်ဘဉ်လၢအပူၤန့ၣ် တအဲၣ်ဒီး ဘျီသကိးဘါသကိးတၢ် ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်ဒီး အတၢ်စံာ်တဲၤတဲလီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

လာတၢ်န့ၣ်အယိံ, လာတၢ်မၤလိအံၤအပူၤ ယအဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်ညါ ပၣ်ဖျါ တၢ်သိၣ်လိသီလိ လွံၣ်ဘီၤလၢ အတမၤကဒံကဒါနၤ မ့ၢ်တခီကမၤကၢ်မၤကျၢၤနၤ န့ၣ်လီၤ. လၢအခိၣ်ထံးတၢ်သိၣ်လိအပူၤန့ၣ် ပသ့ၣ်ညါ ဘၣ်ဝဲလၢ ခီဖျိပခံကွၢ် စီကွၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် ဘၣ်ဃး လံၣ်စီဆုံ, ကစၢ်ယွၤ, ကစၢ်ခရံၣ် န့ၣ်ဒီး ပသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဂ့ၢ်တဖုန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပကကွၢ်ကဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂၤ လွံၣ်ဘီၤ လၢအမ့ၢ်

- တၢ်န့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤ ခိၣ်က့ၤ,
- တၢ်န့ၣ်သးမ့ၢ်စီဆုံ,
- တၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒီး
- တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်နံၤ လၢခံကတၢ် အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဂ့ၢ်လွံၣ်ဘီၤအံၤ စ့ၢ်ကီး ကဒုးန့ၣ်ပုၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂ့ၢ်တဖု န့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၣ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဂ့ၢ်တဖုကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်မိၢ်ပုၤလၢ အဘၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် အကျဲလၢ အဘၣ်လၢတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကတဲဖျါဝဲလၢ ပမၤန့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ မ့ၢ်ဒၣ်လၢ တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်အယိံဒီး တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်အံၤ ပမၤန့ၢ်အိၣ်သ့ဒၣ်လၢ ပနၣ် ခရံၣ်အယိံန့ၣ်လီၤ (အး ၂:၈-၉).

ပနၣ်လၢ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ် ပမၤန့ၢ်သ့ဒၣ်လၢ တၢ်ဘျူး တၢ်ဖျိၣ် အယိံ, တမ့ၢ်လၢ ပုၤကညီ အတၢ်ဂုၤကျဲးစးအယိံ, ဘၣ်ဆၣ် ပတဘၣ်ပၣ်တၢ်ကွံၣ် တၢ်ဒီးစုၣ်ဒီးဘျၢဒီး တၢ်ထီၣ်သရိၣ်စီမိၤတၢ်လၢ အကါဒိၣ်တဖၣ်ဘၣ်, ပမၤတၢ်ဒီးစုၣ်ဒီးဘျၢဒီး တၢ်ထီၣ် သရိၣ်စီမိၤတဖၣ် တမ့ၢ်ဒ်သိးပကမၤန့ၢ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်ဘၣ် မ့ၢ်ပပၣ်ဖျါထီၣ် ခရံၣ်ဖိအက့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အးဖးစူး ၂:၁၀ အပူၤန့ၣ် စီပီလူး ပၣ်ဖျါဝဲလၢ,

“အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပမၤအတၢ်မၤလၢ အတုၤလီၤဝဲလၢ ယုၣ်ရှုးခရံၣ် အပူၤ, ဒ်သိးပကမၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢ ယွၤကတဲၣ်ကတီၢ်ပၣ်လၢ ပကလဲၤတၢ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.”

ခရံၣ်လၢအမ့ၢ်ပုၤခံၣ်တဂၤလၢ ယွၤသၢဂၤတဂၤဃီအံၤ ကဲထီၣ်

ဝဲဒၣ်ပှၤကညီ ခီဖျိ မုၢ်ကနီၤစီဆ့အတၢ်ဆံးစၢ်ထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ် အိၣ်မူတၢ်
ဝဲလၢ တၢ်အိၣ်မူလၢ အလၢအပဲၤ, တူၢ်သံအသးလၢ သ့ၣ်ဖျၢၣ်ထူၣ်စုညါ
လၢပတၢ်ဒဲးဘးအယိ, ဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤလၢတၢ်သံန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိ
ခရံၣ်အတၢ်တူၢ်သံအသးလၢပလီၢ်အယိ ပမၤန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်အုၣ်က့ၤ
ခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအံၤ ပမၤန့ၢ်အီၤသ့ဒၣ်လၢ ပနၣ်ခရံၣ်
န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အပူၤ, တၢ်ဒီးဘျၢသး, တၢ်အိၣ်မူ
လၢအဂ့ၤ, တၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤ, တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၤဒီး ပကြးမၤ
အီၤလၢ ပတၢ်အိၣ်မူအပူၤ ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပှၤလၢ
ပတၢ်ဒဲးဘးတသ့ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ ဟဲဒၣ်လၢ ပကစၢ် ယုၣ်ရှုးခရံၣ်
မၤတ့ၢ်ဝဲလၢပဂီၢ် လၢအမ့ၢ်တၢ်တူၢ်သံအသးလၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်န့ၣ်တၢ်အံၤဒီး
ပကမၤန့ၢ်ယွၤအတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢ အမ့ၢ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤကွဲးထါတဂၤကွဲးဝဲလၢ,
ယတမူယဲလၢ တၢ်အိၣ်မူတမံၤ အဖီခိၣ်ဘၣ်,
ယတသံယဲလၢ တၢ်သံတမံၤအဖီခိၣ်ဘၣ်,
တၢ်အိၣ်မူလၢခံတမံၤ,
တၢ်သံလၢခံတမံၤ,
မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤဘၣ်ယိၣ် ယတၢ်လီၤထူလီၤယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၣ်သးမ့ၢ်စီဆ့

ယမ့ၢ်ဘၣ်စံးဆၢ တၢ်သံကွၢ်လၢအမ့ၢ်, ‘ပကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ
အဂ့ၤ တဖုဒ်လဲၣ်.’ န့ၣ် ယအဲၣ်ဒီးစံးယဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး
တၢ်သိၣ်လိသီလိလၢအဘၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး သးမ့ၢ်စီဆ့န့ၣ်လီၤ. သးစီဆ့အံၤ
တဘျီဘျီ ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ‘ယွၤအနီၢ်ကစၢ်လၢ အဘၣ် တၢ်သးပုၤနီၣ်
(Neglected Person of the Godhead) န့ၣ်လီၤ. သးစီဆ့မ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢ
ပနၢ်ဟံၤအီၤကီ ကတၢ်လၢ ယွၤသၢဂၤတဂၤယီ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖုအံၤ ကသ့ၣ်ညါဒီးကတူၢ်လိၣ် သးစီဆ့
အတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤနီၤ ဆိကမိၣ်ဝဲလၢ သးစီဆ့မ့ၢ်တၢ်လၢ အမူဝဲ
ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ပှၤကညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သးစီဆ့ မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ အပၤဆှၢ
ပှၤကညီအသးန့ၣ်လီၤ. ပှၤအဂၤတနီၤ ထံၣ်ဝဲလၢ သးစီဆ့မ့ၢ် တၢ်အသဟီၣ်
တခါလၢ အဒုးန့ၣ် ယွၤအတၢ်ပနီၣ်ဆူ ပှၤကညီအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်,
သးစီဆ့မ့ၢ်ပှၤတဂၤ, မ့ၢ်စ့ၢ်ကိးယွၤန့ၣ်လီၤ. သးစီဆ့ မ့ၢ် ယွၤအယိသတး

ဒီး, အဝဲမ့တၢ် ဒ်သိးသိးဒီး ပၢ်ကစၢ်, ဖိကစၢ် ဒီးမ့တၢ်လီၤထူလီၤယိၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိၣ်သတးဒီး ပလီၢ်နသးလာ ပှၤလာအယုၣ်ကပၤကွံၣ် သးစီဆုံ အတၢ်မ့ၢ် ပှၤတကၤဒီး အတၢ်မ့ၢ်ယွၤန့ၣ်တက့ၢ်. သးစီဆုံမ့ၢ် ယွၤတကၤ လၢယွၤသၢတကၤယီၤ အယိၣ်သတးဒီး အဝဲမ့တၢ်လၢအကါဒိၣ်တဖၣ် လၢပတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. သးစီဆုံမ့တၢ်တၢ်အကါဒိၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢညါတဖၣ်အပူၤအယိၣ် လံာ်မ့တၢ် ဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ‘သးစီဆုံအတၢ်မ့ၢ် ခီဖျိယွၤအတၢ်မ့ၢ်ဖိ’ န့ၣ်လီၤ. သးစီဆုံ သိၣ်ယိၣ်တၢ်ဒဲးဘးအဂ့ၢ်, တၢ်တီတၢ်လီၤဒီး တၢ်စံၣ်ညိၣ် အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ (ယိၣ် ၁၆:၈). သးစီဆုံ ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အသီကဒီးတစု (ယိၣ် ၃:၅). သးစီဆုံဒီးဘျုး ပှၤစုၤက့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်တဖၣ် ဆူခရံၣ်အနီၢ်ကစၢ်အပူၤ (၁ ကရံၣ် ၁၂:၁၃). သးစီဆုံအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢ ခရံၣ်ဖိတကၤဘၣ်တကၤအပူၤ (၁ကရံၣ် ၆:၁၉). သးစီဆုံ ကြိယၣ် တၢ်ဒဲးဘး (၂တံၢ် ၂:၇). သးစီဆုံဒုးအိၣ်ထီၣ် ပှၤစုၤက့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တဖၣ် ဒ်သိးယွၤ အတၢ်မ့ၢ် ကဒိၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ (အံး ၅:၁၈). သးစီဆုံသ့ၣ်ထီၣ်အဟံၣ်လၢ ပှၤခရံၣ်ဖိ ကိးဂၤဒဲး အသးကံၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ. သးစီဆုံအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢပပူၤ ဒ်သိးကမၤမုၢ်ပှၤ, ကပၤဆှၢပှၤ, ကမၤကံၢ်မၤကျၢပှၤ, ကဟ့ၣ်ပှၤ တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဒီးဒ်သိးပကအုၣ်ပသးလၢ ခရံၣ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢသးစီဆုံ အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢပပူၤအယိၣ် ပမၤန့ၢ်တၢ်ဒဲးဘးဒီး ပမၤဘၣ် ယွၤအတၢ်မ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖု ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်, တၢ်သိၣ် လိသီလိ (မ့) တၢ်သိၣ်မိၢ်ပှၤလၢအဘၣ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤ ‘တၢ်အိၣ်ဖိၣ်’ အိၣ်ဒီးအခီပညီခံမံၤ လၢအမ့ၢ် ‘တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢ ပထံၣ်တသ့ (invisible church)’ ဒီး ‘တၢ်လီၤလၢ ပှၤစုၤက့ၢ်န့ၣ်က့ၢ်တၢ်တဖၣ် အိၣ်ဖိၣ်ရိဖိၣ်အလီၢ်’ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢ ပထံၣ်အီၤတသ့ မ့ၢ် ခရံၣ်အနီၢ်ခိလၢ အအိၣ်လၢ ပှၤကိးဂၤ လၢအတူၢ်လိာ်ခရံၣ် ဒ်တၢ်အုၣ်ခိၣ်ကစၢ်တကၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ခရံၣ် အိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢပှၤကိးဂၤ လၢအတူၢ်လိာ်အီၤအပူၤ, သ့မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဝါမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကလုာ် မတၢ်ဂ့ၤမတဂ့ၤ, ဖိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ထူးတီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, အလၢကပီၤအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တကွၢ်ဝဲဘၣ်. တၢ်ဒ်သိးအံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖိၣ်လၢ အမ့ၢ်အတီ န့ၣ်လီၤ. စီၤပီလူးကွဲး တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး ယွၤအတၢ်ပၣ်ထီၣ်ထီထီၣ်ခရံၣ်လၢ,

‘ဒီးပင်အီလော အစုထွဲလော မူခိၣ်အလီၣ်တဖၣ်, လၢတၢ်အခိၣ်ဒီး တၢ်အဒိၣ် အထီ, ဒီးတၢ်ကဲကစၢ်, ဒီးကယံၣ် တၢ်အမံၤလၢတၢ်ကိး ဝဲ ထဲအအံၤတယၣ်ဇီၤတမ့ၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်ခဲကိၣ် တယၣ်စ့ၢ်ကိး, အဖီခိၣ်, -ဒီးပင်တၢ်ခဲလၢၣ်လၢအခိၣ် အဖီလၢၣ်, ဒီးဒုးကဲအီလော တၢ်ခဲလၢၣ်အခိၣ်, လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အမ့ၢ်အနီၣ်ခိၣ်အဂီၢ်, -ပှၤလၢအမၤပှဲၤထီၣ် တၢ်ခဲလၢၣ်လၢ တၢ်ခဲလၢၣ်တဂၤအတၢ်လၢ တၢ်ပှဲၤလီၤ’ (အး ၁:၂၁-၂၃).

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ပထံၣ်သ့မ့ၢ် တၢ်လီၢ်လၢ ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤခရံၣ်တဖၣ် အိၣ်ဖျိၣ်ရိၣ်ဒီး ဘူၣ်ထီၣ်ဘၢထီၣ်ယွၤ, သိၣ်လိသီလိတၢ်, ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်သး, စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်, ဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ စံၣ်ညီၣ်တိၣ်ပၣ် တၢ်လှီၢ်တၢ်လၢတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂ့ၤတဖု သ့ၣ်ညါဒီးတူၢ်လိၣ်တၢ်လီၤဆီလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ပထံၣ်အီၤသ့ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢပထံၣ်အီၤတသ့ အဘၢၣ်စၢၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၤတဖု အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဖိတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် တမ့ၢ်ထဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဖျါထဲခိၣ်တခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တယၣ်ကွံၣ် ပှၤတဂၤလၢ အတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တဒ်သိးဒီးအီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်တခီ အဝဲသ့ၣ်ကထံၣ်ဝဲလၢ ပှၤတဂၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီဒီး အဝဲသ့ၣ်လၢ ခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတူၢ်လိၣ်အီၤ ဒ်ဒီပုၢ်ဝဲၣ်လၢခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တချးလၢပလဲၤဆူညါဒ်းဘၣ်ဒီး, ယအဲၣ်ဒီးပၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ထီၣ် သရိၣ် စီမံၤဒီး တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲ သရိၣ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤလၢ အကါဒိၣ်အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. ပကထီၣ်ထဲ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ခရံၣ်န့ၣ် တလၢတပှဲၤဒ်းဘၣ် ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး နီၢ်ခိၣ်တကပၤဒ်းန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီးမူဒါလၢ ပကပၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်သကိးပသး, ဘူၣ်သကိးဘၢသကိးတၢ်, သဆၣ်ထီၣ်လိၣ်ပခံ, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢလိၣ်ပသးဒီး သူၣ်ထီၣ်လိၣ်သကိးပသးန့ၣ်လီၤ (ဧၤတြၢ် ၁၀:၂၄-၂၅). တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤလၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၢ် တၢ်ရုလိၣ်သကိးသးဒီး ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤတၢ်တဖၣ်န့ၣ်မၤ ဒိၣ်ထီၣ် ပတၢ်အိၣ်မူ လၢသူၣ်လၢသးန့ၣ်လီၤ.

ယနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲၤစ့ၢ်ကိး ယအိၣ်ဒီးတၢ်ပၣ်သူၣ်ပၣ်သးလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ ပထံၣ်အီၤသ့ သ့ၣ်တဖၣ်တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အလၢအပှဲၤ ဘၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တထီၣ်သရိၣ်စီမံၤသန့ၣ်က့ၤ နမၤဒိၣ်ထီၣ် နတၢ်အိၣ်မူ လၢသူၣ်သးတကပၤ ကသ့ဝဲသ့ၣ်သ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါနမၤလိၣ်နီၢ်ပၢၢ် လံၣ်စီဆ့ လၢဟံၣ်, ဘၢထုကဖၣ်ဒၣ်နဲ, ဖးခရံၣ်ဖိလံၣ်လဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤဒိၣ်ထီၣ် နတၢ်

အိမ်မှုလှူဒါန်းလှူဒါန်းသုံးသွင်းနဲ့လီ။ ဘဉ်ဆဉ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ပစံးလာ တၢ်လာ တၢ်ပှဲၤတသ့ဒံးဘဉ်န့ၣ်လီ။ တၢ်ထီၣ်သရီၣ်စီမံၤ မ့ၢ်တၢ်လာ ပတၢ်ကြးဟးဆွဲး မၤဘဉ်န့ၣ်လီ။

န့ၣ်ကစၢ်ဒဉ်နဲ နတူၢ်လိာ်ကစၢ်ခရံၣ်, နအိၣ်ဖျဲၣ်ခံစုတစုဝံၤလံ သန့ၣ်က့နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လာ နကလဲၤဘူၣ်သကိးဘါသကိး ယွၤ, ရူလိာ်သကိးသးဘဉ်ဒီး ယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယဲလာ နကဃုထံၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လာ နကရူလိာ်ဘဉ်ထွဲန့ၣ်လီ။ ဘဉ်ဆဉ်လာ နတၢ်ဃုထာအပူၤန့ၣ် နကဘဉ် မၤလီၤတၢ်လာ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လာ နကဃုထာန့ၣ် ကဘဉ်မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လာအတူၢ် လိာ်လံာ်စီဆုံ ဒ်ယွၤအကလုာ်ကထါလာ ပန့ၣ်န့ၣ်သ့ဒီး မ့ၢ်တၢ်ဟဲလာယွၤန့ၣ်လီ။ တကးဒံးဘဉ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဘဉ်စံာ်တဲၤတဲၤလီၤဝဲလာ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤမ့ၢ် တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ် ဒီဖျိပန့ၣ်ကစၢ်ခရံၣ်, ယွၤအဖိခွါန့ၣ်လီ။

ဘဉ်ဆဉ်ဒီး ဒီဖျိလာ နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အယိ (မ့) နမ့ၢ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အဂၤလာ အအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနီၢ်နီၢ်လာ နထီၣ်သရီၣ်စီမံၤ မ့ၢ်တတုၤဘဉ်ဒီး အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယဲလာ မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲဒီး ထုကဖၣ်လာ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်။

➤ တၢ်န့ၣ်မ့ၢ်နံၤလၢခံကတၢ်

တၢ်ဂ့ၢ်လၢခံကတၢ်လၢ အကမၤစၢၤန့ၣ် ဒ်သိးနကသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အဂ့ၢ်တဖုအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ခံကွၢ်စီကွၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိဘဉ်ပး မ့ၢ်နံၤလၢခံကတၢ်အဂ့ၢ်ဒီး ခရံၣ်အတၢ်ဟဲ ခံစုတစုအဂ့ၢ်န့ၣ်လီ။

လၢဟီၣ်ခိၣ်ဖိ အတၢ်စံာ်စီတဲၤစီအပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢ ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်ညါ တုၤခဲကန့ၣ်အံၤမ့ၢ် ကစၢ်ယုၣ်ရှူးခရံၣ် အတၢ် ဟဲအိၣ်ဖျိၣ်လာ ဟီၣ်ခိၣ်ချၢ, ပူၤကွံာ်န့ၣ်ခံကထီၣ်န့ၣ်လီ။ တၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်န့ၣ်ဒီး အတၢ်ဟဲအခိၣ်ထံး တဘျီန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒံးန့ၣ်လီ။ ခရံၣ်အတၢ်ဟဲအိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် လၢမ့ၢ်ကနီၤစီဆုံ, ခရံၣ်အသးသမူလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒဲးဘး, ခရံၣ် အတၢ်ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ, ဒီးခရံၣ် အတၢ်က့ၤထီၣ်ဆူမူခိၣ် မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လာ အအိၣ်လၢ တၢ်စံာ်စီ တဲၤစီအပူၤန့ၣ်လီ။ ဘဉ်ဆဉ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တမ့ၢ်တၢ်စံာ်စီတဲၤစီအကတၢ် ဘဉ်. တၢ်ဂ့ၢ် အိၣ်ဒဲးဝဲလာ ပကသးဝံာ်စံးထီၣ်ပတြာၤယွၤ မ့ၢ်လၢလံာ်စီဆုံတဲၤပှၤ ခရံၣ် ကဟဲဒံး ခံစုတစုန့ၣ်လီ။ ခရံၣ်မ့ၢ်ဟဲဒီး ပကထံၣ်ဘဉ်ယွၤ အတၢ်ကူၣ်ထီၣ် ဖးလီၤလၢ အဒိၣ်အမ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီ။

ဖဲန့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်လၢ်ခဲလၢ်, ကချးလီၤအခိၣ် လၢ ယုၣ်ရှး
အမံၤ, ဒီးကယဲၣ်ပှၤ အပျၢကအၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢယုၣ်ရှးခရံၣ်မ့ၢ် ကစၢ်,
လၢပၢ်ယွၤအလၢကပီၤအဂီၢ်လီၤ (ဖဲ ၂:၁၁).

ဒ်န့ၣ်အသိး ဝံဃဘးကူၣ် ကွဲးတၢ်ထံၣ်လၢညါခိၣ်, ‘အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ,
ဟီၣ်ခိၣ်ကပွဲၤထီၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်ညါယွၤအလၢကပီၤ, ဒ်ထံလုၣ်ဘၢပီၣ်လဲၣ် အသိး
န့ၣ်လီၤ’ (ဃး ၂:၁၄).

ဒ်န့ၣ်အသိးဖဲ (၁ သး ၄:၁၆)န့ၣ် စီၤပီလူးတဲပှၤလၢ, ‘ပှၤလၢ
အသံလၢခရံၣ်အပူၤတဖၣ် ကဆၢထၢၣ်ဆိဝဲ’, အဆၢဖိ ၁၇ တဲပှၤ လၢ,
‘တုၤန့ၣ်တစု, ပှၤလၢအမူဒီး အိၣ်ဒ်ဒ်ပဲဒ်အံၤ, တၢ်ကထးထီၣ်န့ၣ်ပှၤ တပူၤဃီဒီး
အဝဲသ့ၣ်ဆူ တၢ်အၢၣ်အပူၤ, ဒ်သိးပကသကၢ်ကစၢ်လၢ မူကပီၣ်လီၤ’ န့ၣ်လီၤ.

ခရံၣ်မ့ၢ်ဟဲဒီး ပကစံးဘျူးစံးဖိၣ်အိၣ်လၢ အဝဲဒ်အဲၣ်ပှၤဒီး ဟ့ၣ်လီၤ
အသးသမူလၢပဂီၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ရှးမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်တုဲခဲလၢ်အကစၢ်

ပကထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ရှး, ပှၤလၢအဟဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အပူၤကွံာ်
အန့ၣ်ခံကထိလၢ တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်, လၢဝုၤဘုၤသလုဃုၣ် အကျိၢ်အိၣ်ဆၢၣ်လီၢ်
အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ရှး, ပှၤတဂၤလၢအအိၣ်ဒီး အကလူးတဖၣ်, ပှၤကညိ
တဖၣ်, တၢ်ဝံတၢ်နါတဖၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တုဲခဲလၢ် လၢအကန့ၣ် အကလုၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ယုၣ်ရှး, ပှၤတဂၤလၢ အမၤဟးဂီၢ်ကွံာ်တၢ်န့ၣ် ကဖိထီၣ် တၢ်သံ
ခိဖျိဟ့ၣ်က့ၤ တၢ်မူဆူပှၤသံအအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ရှး, ပှၤတဂၤလၢအမၤကပီၤထီၣ် ပှၤမဲာ်ဘျိၣ်တဂၤ
အမဲာ်ချ့ဒီး အသးသမူန့ၣ်လီၤ.

ပကထံၣ်ဘၣ်ယုၣ်ရှး, ပှၤတဂၤလၢအဘၣ် တၢ်ပျၢထီၣ်အိၣ်လၢ သ့ၣ်ဖျၢၣ်
ထုၣ်စူညါအလီၤ, ဒီးဖဲအမၤလၢပွဲၤအတၢ်မၤဝံၤဒီး အဝဲကိးပသူထီၣ်လၢ တၢ်မၤနၢၤ
အပူၤ, ‘တၢ်မၤဝံၤလဲ’ န့ၣ်လီၤ.

ခရံၣ်မ့ၢ်ဟဲခဲတစုဒီး ပကစံးထီၣ်ပတြၢၤအမံၤစီဆ့ၣ်ဒီး ပကသူၣ်ခု
သးခုလၢ အဝဲအိၣ်ဒီးပှၤ အဃိန့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်ပှၤလၢ အအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပှၤ,
မၤပူၤမၤဖျဲးပှၤ, ဒီးမ့ၢ်ဝဲဒ်ပစီၤပလီၤစီၤလီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်သးခုကစီၣ်အကျါဒ်လဲၣ် ပှၤလၢ

အတတူလိုလိင် မှီနံ့လောခံကတော်အဂ္ဂါ အိတ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဆီလိင်သးအံၤ တကြးကဲထီၣ် တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖး တၢ်အုၣ်လိင်ဆိးက့ၤလိင်လၢ ပသးပကျါဘၣ်. ပမုၢ်အိတ်ဒီး တၢ်နၢ်ဟံၤလၢ တၢ်သးသးလိင်အသး သန့ၣ်က့ၤ ဒ်ပမုၢ်ဒီပုၤဝဲလၢ ခရံၣ်ပူၤ အသး ပကဘၣ်အဲၣ်လိင်သကိးပသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အရဲဒိတ်တမံၤမုၢ်ဝဲဒၣ် ပကဘၣ် တူၢ်လိင်ဒီး ပကဘၣ်န့ၣ်လၢ ခရံၣ် ကဟဲကဒီးတစုန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိတ်ဖှိတ်လၢ အတတူလိုလိင် ခရံၣ်အတၢ်ဟဲ ခံစုတစုန့ၣ် ပထီၣ်အိၤဒ်တၢ်အိတ်ဖှိတ်လၢ အဂ့ၤတဖု တန့ၢ်ဘၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသး တၢ်အိတ်ဖှိတ်လၢအဂ့ၤတဖု ကအိတ်စ့ၢ်ကီး တၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ မူခိတ်ဘီမုၢ်ဒီး လရၣ်န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဖိလၢ အစုၢ်အန့ၣ် လိင်စီဆ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဃုထံၣ်စိဝဲဒၣ် တၢ်လီၤလၢအပုၤဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါလၢ အမုၢ် မူခိတ်ဘီမုၢ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ယွၤအတၢ်ကတိၤအပိၤ အဝဲသ့ၣ် သးခုဆိပိတ်ဝဲလၢ ဟံၣ်လၢမူခိတ်ထးန့ၣ်လီၤ. အတၢ်မုၢ်လၢအံၤ ယါဘျါက့ၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး တၢ်ကီတၢ်ခဲ, တၢ်သးဘၣ်ဖှိတ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ ဟီၣ်ခိတ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိတ်ဖှိတ်လၢအဂ့ၤတဖု န့ၣ်ဝဲ မူခိတ်ဘီမုၢ်အိတ်ဝဲ တကးဒီးဘၣ် ဟ့ၣ်ပလီၤပုၤတစုၢ်တန့ၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ လရၣ်အဂ္ဂါန့ၣ်လီၤ.

ကစၢ်ယုၣ်ရှူးသးဘိ တဲတုၤဝဲဒၣ် လရၣ်မုၢ်တၢ်လီၤလၢ, ‘တၢ်ဖဲန့ၣ် အလၢၣ်တသံဘၣ်ယ ဒီးမုၢ်အူတလီၤပံၣ်ဘၣ်လီၤ’ (မၤ ၉:၄၈)န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်ပလီၤလၢ,

‘ယတံၤယသကိးသ့ၣ်ဧ, ယစံးဘၣ်သ့, ပုၤလၢအမၤသံပနီၢ်ခိ, ဒီးလၢခံ က့ၤမၤဝဲတသ့လၢဘၣ် နီတမံၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်, ပျံၤအီၤတဂ့ၤ. သုဂ့ၤပျံၤ မတၢမတၢန့ၣ်, ယကဒူးန့ၣ်သ့လီၤ. ပုၤမၤသံတၢ် အလီၢ်ခံဒီး တ့ၢ်လီၤဝဲ ဆူလရၣ်ပူၤသ့တဂၤန့ၣ်, ပျံၤအီၤတက့ၢ်. မုၢ်မးယစံးဘၣ်သ့ ပျံၤအီၤ တက့ၢ်’ (လူၤ ၁၂:၄-၅).

နမ့ၢ်န့ၣ်လိင်စီဆ့ၣ်ဒီး နပိတ်တ့ၢ်ကွံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအမုၢ် မူခိတ် ဘီမုၢ်လၢ ပမၤန့ၢ်အီၤသ့ဒီး လရၣ်လၢ ပကဘၣ်ဟးဆူးအဂ္ဂါအံၤ တသ့ဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

နမ့ၢ်တၢ်အိတ်ဖှိတ်ဖိတဂၤလၢ တၢ်အိတ်ဖှိတ်အဂ့ၤတဖုဧါ. မုၢ်နအိတ်ဒီး တၢ်သးတီလၢတၢ်ထီၣ် သရိင်စိၤမိၤကစီဒီဧါ. နမ့ၢ်မုၢ် ခရံၣ်ဖိတဂၤဒီး နကြးမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

**တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂၤတဖုကဘၣ်မ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ
အမၤတၢ်သးခုကစီၣ်**

ဒ်သိးနကဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အဂၤတဖုအဂီၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
အတၢ်သိၣ်လိသီလိမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ထံး တမံၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး
တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂၤတဖုန့ၣ် ယအဲၣ်ဒီး ဟ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တနီၤ
လၢ အဒုးသ့ၣ်ညါပှၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂၤတဖုန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖုၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်,

- တၢ်ပၣ်ဒိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ(An Evangelistic Emphasis)
- တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်(A Missionary Outreach)
- တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖုၣ် အသ့ၣ်အသး(A Regenerated Membership)
- တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤ လံာ်စီဆုံအတၢ်ကစီၣ်(A Biblical Message)

ပကသမံသမိးတၢ်အသူးအသ့ၣ်အဂၤ (မ့) အအာတမံၤစုၣ်စုၣ် စးထီၣ်
လၢအဒိၣ်တုၤ အဆံးကတၢ်တက့ၢ်မိၤ-

➢ တၢ်ပၣ်ဒိၣ်တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤ(An Evangelistic Emphasis)

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂၤတဖုမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဆၢက့ၤ သးသမူလၢ
အလီၤမၢ်ဆူ ခရံၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်အနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ စံးဝဲလၢ,
'အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပှၤကညီဖိခွါအံၤ ဟဲလီၤဝဲ ဒ်သိးအကဃုန့ၢ်, ဒီးအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ
ပှၤလၢ အဟါမၢ်တဖုၣ်လီၤ' (လူၤ ၁၉: ၁၀). ကစၢ်ခရံၣ်စီၣ် တၢ်သးခုကစီၣ်
လၢ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ထီၣ်ဘး ထီတုၣ်ကတၢ်ဝဲ ဖဲအဝဲသံးဒီး ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤ
န့ၣ်လီၤ. ခရံၣ်အတၢ်ဒီးသံအသးဒီး ဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤအံၤ ဒုးထွၣ်ဖျဲး
ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိလၢ တၢ်ဒဲးဘးဒီး အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤပှၤလၢ တၢ်သံအထူအယံာ်န့ၣ်
လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂၤတဖုအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်
အတၢ်မၤန့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ ပှၤဂၤနီၣ်ခိ
အတၢ်လိၣ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အတၢ်ကွၢ်က့ၤနီၣ်ခိတကပၤအံၤ
မ့ၢ်အါန့ၢ်တၢ်ကွၢ်က့ၤ နီၣ်သးတကပၤဒီး အတၢ်ပၣ်ဆိတၢ်လီၢ်ဘၣ်ကမၣ်လံ
န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂၤတဖုအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဝဲတၢ်ယံးလၢ သးသမူ
လၢ အလီၤမၢ်တဖုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ် ယတဲယဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂၤတဖုအံၤ ကဘၣ်မၤ
တၢ်ထုကဖုၣ်လီၤဆီလၢ အဘၣ်တၢ်ကိးထီၣ်ပှၤကညီ ဆူတၢ်မဲၣ်ညါ စီၢ်နီၤခိၣ်

(altar call) လာ တာဘုရားတော်ဘိ ကိုးကတော်ဒဲးအပူ (မု) ကဘဉ် လဲလဲလာတော်လီလဲ ပှာတသ့ညါယွဒီး စံာ်တဲတဲလီ တာသးခုကစီာ် အဂ့ၢ် တနံာ်တဘျီန့ၢ် တမ့ၢ်ဘဉ်. ခီဖျါ ယတဲ ဒဲးအံၤအယိ တဘဉ်ဆိကမိာ် ကမ့ၢ်တၢ် တဂ့ၤ, ယသ့ညါလာ တာသ့တဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လာ ယွၤမၤလိာ်တၢ်ဘးဘဉ်ဆဉ် တၢ်အိၣ်ဖျါတၢ်သးခုကစီာ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤန့ၢ် ပမၤဝဲလာကျဲအါမံၤသ့ဝဲန့ၢ်လီၤ. ပမၤသ့ ခီဖျါပသိာ်လိန့ၢ်လိ လံာ်စီဆ့ၣ်လာဟံာ်ပူၤ, တၢ်အုၣ်သးလာ တၢ်အိၣ်ဖျါဖိ တဂၤဘဉ်တဂၤအဘျီစၢၤ, ခီဖျါကွဲၤလုလီၤဒီး ကွဲၤထံာ်ဟူအပူၤ, တၢ်လဲၤ အိၣ်သကိးဒီး ဟံာ်ခူာ်ဃီထာတဖၣ်, ဒီးတၢ်အဂ့ၢ်အဂၤလာ တၢ်အိၣ်ဖျါမၤဝဲသ့လာ အလီၢ်ကဝီၤဒဲာ်ဝဲ အပူၤန့ၢ်လီၤ.

ဟီၣ်ခိၣ်ဖျါအံၤ ဆီတလဲအသးချ့ဝဲအယိသတးဒီး ပကဘဉ် ယုသ့ညါကျဲအသီသ့တဖၣ်လာ အိၣ်ဒီးအဘျးအဖျါ ဒဲးသိး တၢ်သးခုကစီာ် ကတုၤလာ ပှာလာတသ့ညါဒီး ခရံာ်အအိၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါ တဖျါဒီးတဖျါ မၤတၢ်သးခုကစီာ် အကျဲသ့တဖၣ် မ့ၢ်တဒဲးသးသန့ကု အတၢ်ကွၢ်စိ ကဘဉ်မ့ၢ်တၢ်တမံၤဃီန့ၢ်လီၤ.

➤ တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီာ်လာ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုဉ် (A Missionary Outreach)

တၢ်ကတိာ် ‘တၢ်စံာ်တဲတဲလီၤ တၢ်သးခုကစီာ်’ (evangelism) ဒီး ‘တၢ်မၤ’ (missions) အခီပညီ ဘဉ်ထွဲလိာ်အသးန့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါလာ အဂ့ၢ်တဖုအံၤ ကဘဉ်အိၣ်ဒီး တၢ်မၤဖိလာ အစံာ်တဲတဲလီၤ တၢ်သးခုကစီာ်လာ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုဉ်န့ၢ်လီၤ. ခရံာ် စံးဘဉ်ပှာပိာ် အခံတဖၣ်လာ, ‘လဲလဲလာဟီၣ်ခိၣ် ဒီဘုဉ်ညါ, ဒီးစံာ်တဲတဲလီၤ တၢ်သးခုကစီာ်လာ ကယံာ်တၢ်ဘဉ်တုအသးတဂၤ လဲလဲတက့ၢ်’ (မၤ ၁၆:၁၅).

ဒဲးပမ့ၢ်ပှာပိာ်ခရံာ်အခံသ့တဖၣ်အသိး, ပကဘဉ်ဒုး ဟူထီၣ်သါလီၤ တၢ်သးခုကစီာ်ဆူ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘုဉ်န့ၢ်လီၤ. တချုး ခရံာ်က့ၤထီၣ် ဆူ မူခိၣ်ဒဲးန့ၢ် စံးတ့ၢ် တၢ်ကတိာ်လာခံကတၢ်,

‘ဘဉ်ဆဉ်ဒီး ဖဲသးစီဆ့ၣ်ဟဲလီၤလာ သုလီၤဝံၤဒီး, သုကဒီးန့ၢ် တၢ်အစိကမီၤ ယဒီးသုကကဲထီၣ် ယပှာအုၣ်အသးတဖၣ်လာ ယရုရုလုာ်, ဒီးကီၢ်ယူဒၤ ဒီကီၢ်ညါ, ဒီးရှၢမရံ, ဒီးဟံၤလာ ဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်လီၤ (မၤ ၁:၈).

တၢ်အိၣ်ဖျါလာအဂ့ၢ်တဖု တၢ်မၤဖိအသးကဘဉ်အိၣ်လာ အပူၤ န့ၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါ မ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်မၤဖိအသးဒီး မၤတၢ်သးခုကစီာ် ထဲဒဉ်လာ

အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူၤန့ၣ်ဒီး, တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ မ့ၢ်အမၤလီၤမၢ်ကွံၣ် အတၢ်မၤလၢ အမ့ၢ် တၢ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်မၤသီထီၣ်က့ၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် အသ့ၣ်အသး
(A Regenerated Membership)

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢအဂ့ၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤတၢ်သးခုကစီၣ်လၢ အလီၢ်ကဝီၤ ဒၣ်ဝဲအပူၤဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘ့ၣ်, တကးဒဲးဘၣ် ကဘၣ်မ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အမၤသီထီၣ်က့ၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် အသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိပကွၢ်ထံ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိဒီး ပသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဒဲလဲၣ် တကလုာ်န့ၣ် သ့ဝဲလီၤ. တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ်လၢ အမံၤဟူ သ့ၣ်ဖျါဒီး ဘၣ်တၢ်ပၣ်ဒိၣ်အီၤဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖၣ်လၢ တသ့ၣ်ညါ ခရံၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး, တအိၣ်ဖျၢၣ်ခံစုတစု ဒဲးဘၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဂ့ၤတဖၣ်ဘၣ်.

ခီဖျိတၢ်ကတိၤအံၤအသိ တဘၣ်နၢ်ပၢ်ကမၢ်တၢ်တဂ့ၤယ ပကြး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုၤလၢတသ့ၣ်ညါ ဒဲးခရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒဲးသိးကဟဲဆူသရံၣ် ဒီး ဒိကနၢ်တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတဖၣ်, ဒီးပကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်သးခုကစီၣ်လၢအမ့ၢ် ယွၤအတၢ်ဘျူးတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအသ့ၣ်ညါခရံၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲး တုၤအတူၢ်လိာ်ခရံၣ်ဝံၤ အကတီၢ်ဒီး ပကြးပၣ်အံၤ ဒဲးတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဂၢ်ဒီး ပကြးဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယၣ်အီၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒဲန့ၣ်ဒီး မ့ၢ်ပမၤဘၣ်အၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်, ဒီးမၤဟးဂီၤတၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, ဒီးမ့ၢ်တၢ်မၤဆဲးလီၤ စ့ၤလီၤ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အလၢကဝီၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤပီၤလူးမၤလိာ်ဝဲဒၣ် -

“သုတယိးနီၣ်ယိးဘိ ဖျၢၣ်ထံၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဒီး ပုၤလၢအတစူၢ်တန့ၣ်ဘၣ် တဖၣ်န့ၣ်တဂ့ၤ. အဂ့ၢ်ဒဲအံၤ, တၢ်တီတၢ်လီၤန့ၣ်, ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်တတီတလီၤဘၣ်ဒဲလဲၣ်, ဒီးတၢ်ကပီၤ ရုလိာ်အသးဒီး တၢ်ခဲး ဒဲလဲၣ်, ဒီးခရံၣ်ဘၣ်လိာ်ဒီး ဘလးယစၢလးဒဲလဲၣ်, ဒီးပုၤလၢ အစူၢ်က့ၤ န့ၣ်က့ၤတၢ်, န့ၣ်ဘၣ် ဃုာ်အဂီၢ်ဒီး ပုၤလၢအတစူၢ်တန့ၣ်ဘၣ်ဒဲလဲၣ်, ဒီးယွၤ အတၢ်လုၢ်ဟံၣ် ဘၣ်လိာ်အသးဒီး တၢ်ဂီၤလၢ မနုၤတမံၤလဲၣ်. အဂ့ၢ်ဒဲအံၤ, သုမ့ၢ်ယွၤလၢ အမူဝဲတဂၢ် အတၢ်လုၢ်ဟံၣ်လီၤ. ဒဲယွၤစံးဝဲ

အသီး, ယကအိပ်လှ အပူဒီး ယကလဲၤ တၢ်ဒီးအိၤ, ဒီးယကကဲထီၣ် အကစၢ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကကဲလၢ ယပူၤဂီၢ်မုၢ်လီၤ. မၤသးဒ်န့ၣ်ဒီး ယွၢ်စံးဝဲဒၣ်, ဟးထီၣ်လၢအကျါ, ဒီးအိၣ်လီၤဆီတက့ၢ်. ဒီးထိးဘၣ်တၢ် တကဆိဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်’ (၂ ကရံၣ် ၆:၁၄-၁၇).

ပှၤတစ့ၢ်တန့ၣ်တၢ်တဖၣ် မၤသဘံၣ်ဘၣ်တၢ်ဒီး ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ် တဖၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤတသ့ ဘၣ်ဆၣ် ပကဘၣ်သ့ၣ်နီၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်အံၤ တဘၣ်တြီၤဃၣ် တၢ်ရုလိၣ်သးဒီး ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒ်သိး အဝဲသ့ၣ်ကကဲထီၣ် ခရံၣ်ဖိနီၢ်နီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် မ့ၢ်တြီၤဃၣ်တၢ်အံၤန့ၣ် ဒီး တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရိၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ကလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတိၤတမံၤလၢ အထူးန့ၢ်ယသး စံးဝဲဒၣ်ဒ်အံၤ, ‘ဝံသးစူၤသးစူၤလၢ ယဖီခိၣ်တက့ၢ်, ယအဲၣ် ယသးလၢ နကဝံသးစူၤယၤလီၤ. ယွၢ်မၤတၢ်လၢယပူၤ တဝံၤဒဲးဘၣ်.’ နီၢ်နီၢ်တခီ လၢ အဝဲန့ၣ်အဃိ ပဝဲကိးဂၤ ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တမ့ၢ် တၢ်လီၢ်တခါလၢ ပှၤပၣ်စီဆ့ၣ်အိၣ်ဒ်သိး ပှၤစီဆ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်ကရုလိၣ် ဘၣ်ထွဲလိၣ်သးဘၣ်ယ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ ပကဒုးဒိၣ်ထီၣ် ပနီၢ်သးယ မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ ပှၤဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်တဖၣ်ကပဲၤ ဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါ, ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်လီၢ်လၢ ပကဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပဲၤဒ် ပှၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဂၤအသိး ခီဖျိ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ, တၢ်ရုလိၣ်ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဘူၣ်သကိး ဘါသကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဃိ, ပဝဲကိးဂၤဒဲး ပလိၣ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢပကရုလိၣ်ဘၣ်ထွဲန့ၣ်လီၤ.

ယအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢ အမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ပှၤခိၣ်ပှၤန့ၢ် တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး သူးသ့ၣ်လၢအဂ့ၢ် ဒ်စီပီလူးအသိး လၢအပၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ (၁ တံၤ ၃:၈-၁၃) န့ၣ်လီၤ.

➤ တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ယွၢ်ကလုၢ်ကထါ လံၣ်စီဆ့ၣ် (A Biblical Message)

တၢ်ဂ့ၢ်လၢခံကတၢ်တဘီန့ၣ်, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢအဂ့ၢ်တဖု ကဘၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ယွၢ်ကလုၢ်ကထါ လံၣ်စီဆ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ လံၣ်စီဆ့ၣ် ဘၣ်တၢ်စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤအိၣ်လၢ တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် ဒီး တၢ်တီတၢ်လီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. စီပီလူး ကွဲးတၢ်ဆူ စီတံၤမသး အိၣ်စံးဝဲဒၣ်, ယမၤလိၣ်နၤလၢ ယွၢ်ဒီးယုၣ်ရူးခရံၣ်လၢ အကစံၣ်ညီၣ်ပှၤမူဒီးပှၤသံ တဖၣ်အမဲၣ်ညါ, ဒီးလၢအတၢ်အိၣ်ဖျါ ဒီးအဘီအမ့ၢ်အမဲၣ်ညါ, စံၣ်တဲၤတဲၤ

လီၤ တၢ်အကလုၢ်အကထါတက့ၢ်, ကျဲးစး လၢတၢ်အကတီၢ်ဘၣ်လၢ အကတီၢ်တဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်. မၤဖျါပှၤ အတၢ်ကမၣ်, သိၣ်ဃီၣ်တၢ်, သဆၣ်ထီၣ်အခံ လၢတၢ်ဝံသးစူၤခဲလၢၣ်, ဒီးသိၣ်တၢ်သီတၢ်တက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ အမ့ၢ်အလါကဘၣ်ယ ဖဲပှၤတဝံသးစူၤဘၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢ အဂ့ၢ်အဝါဘၣ်. မ့မ့ၢ် အနၢ်ကီၢ်ကွံဒီး, ကပၣ်ဖိၣ်သရၣ်တဖၣ်လၢ အကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်, ဒ်တၢ်ဘၣ်အသးဒၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီး ကဃၣ် ကွံၣ် အနၢ်လၢ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ, ဒီးကဃၣ်ဃီၤအသးဆူ ပူကလီကလီတဖၣ် လီၤ. မ့မ့ၢ်နဲဒၣ်အံၤ, ခိးနသးလၢ တၢ်ခဲလၢၣ်အပူၤတက့ၢ်, ဒီးတၢ်နး တၢ်ဖျိၣ်တက့ၢ်. မၤပှၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်သးခုကစီၣ်အတၢ်မၤန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်အခုအပှၤအတၢ်လၢ နမၤအီၤန့ၣ်, မၤလၢလၢပဲၤပဲၤတက့ၢ် (၂ တံၤ ၄:၁-၅).

စီၤပီၤလူးစံးဝဲလၢ ‘စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တက့ၢ်’ တၢ်အံၤ မ့ၢ်စ့ၢ်ကိး တၢ်အခိၣ်ထံးတမံၤလၢ နကြးဒိကန့ၣ် ဖဲနကွၢ်ဃု တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ နကရုလိၣ် ဘၣ်ထွဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ အစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ယွၤအကလုၢ်ကထါဒီး မၤပိၣ်ထွဲအခံကစီၣ်ခါ. မ့တမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ် လၢပျဲၢ်စီၢ်ခိၣ် အံၤ မ့ၢ်တၢ်တဲၤဖျါထဲ ခရံၣ်ဖိလၢ အတဂၢ်တကျၢၤတဖၣ် အအိၣ်ခါ. တၢ်ကစီၣ် တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်ထဲပှၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ် အတၢ်ထံၣ်ဒီး တမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢ လံၣ်စီဆ့အပူၤခါ. မ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်လၢ အဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပှၤ လၢတဒိၣ်တုၣ် ခိၣ်ပဲၤလၢနီၢ်သးတကးဒံးဘၣ်မ့ၢ် တၢ်ကစီၣ်လၢ အဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါစ့ၢ်ကိး ပှၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပဲၤလၢ နီၢ်သးအဂီၢ် ကစီၣ်ခါန့ၣ် ပကဘၣ်ဒိကန့ၣ်လီၤ. စီၤပီၤလူး စံးဝဲ, ‘စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တက့ၢ်’ ဒီးတၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အဂ့ၢ်တဖု မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

စီၤပီၤလူးတဲပၣ်စၢၤလၢ, တၢ်အကတီၢ်ကအိၣ်ဝဲလၢ ‘ပှၤကညီတဖၣ် တဝံသးစူၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ အဂ့ၢ်အဝါမ့မ့ၢ်တခီကမၤဝဲ ဖဲတၢ်ဘၣ်အသး မ့ၢ်လၢ အနၢ်ကီၢ်ကွံဒ်အဃိ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကပၣ်ဖိၣ် သရၣ်တဖၣ်လၢ အကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အဂီၢ်လၢ အဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကဃၣ်ကွံၣ်အနၢ် လၢတၢ်တီတၢ်လီၤ ဒီးကဃၣ်ဃီၤအသးဆူ ပူကလီကလီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ’ (၂ တံၤ ၄:၃-၄). စီၤခဲအံၤ, လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တနီၤ, ပှၤစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤတၢ်တဖၣ် စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢ ပှၤကညီတဖၣ် အဲၣ်ဒီးနီၤဟူဒီး တစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်လၢပှၤကညီသ့ၣ်တဖၣ် ကြးနီၤဟူန့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ပူၤ တကးဒဲးဘၣ် ကဲထီၣ်သး
လၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အဟဲအိၣ်ထီၣ်သီတဖၣ် (para church ministries)
အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ အကတီၢ်တၢ်တဖၣ် ကျဲးစး
ယၣ်ကပၤကွၢ် တၢ်ကတီၢ်လၢ အကမၤဘၣ်ဒိပုၤဂၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတီၢ်အါ
တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလၢ အဟူထီၣ်သါလီၤတဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲလၢ ပုၤကဒိကန့ၣ်
တၢ်တဖၣ်ကအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်မံၤသးမံၤလီၤအသးန့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် မၤမုၢ်
ပုၤကညီအသးလၢ တၢ်ဆိကမိၣ်အမုၢ်အခုၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၤမၤလၢ
ကစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ယွၤကလုၢ်ကထါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တချုးလၢ ယမၤကတၢ်ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဘၣ်ဒီး သးအိၣ်ပၢ်ဖျါယဲ
တၢ်အသးအသ့ၣ် ယဲၣ်မံၤလၢ အအိၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိ လၢတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်စဲၣ်နီၤ
အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

(၁) တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်စဲၣ်နီၤ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖၣ် အဲၣ်လိၣ်ကွံၣ်လိၣ်အသး
န့ၣ်လီၤ.

ယုၣ်ရှုးစံးဘၣ်အပျိုအဘီၣ်တဖၣ်လၢ,
ယဟ့ၣ်သုလၢ တၢ်မၤလိၣ်အသီတထံၣ်, ဒံသိးသုကအဲၣ်လိၣ်ကွံၣ်လိၣ်
သုသးသကိးသကိး, ဒံယအဲၣ်သုအသိး, ဒံသိးသုကအဲၣ်လိၣ်ကွံၣ်လိၣ်
သုသးသကိးသကိးလီၤ. လၢတၢ်အံၤ, လၢသုအဲၣ်လိၣ်ကွံၣ်လိၣ်သုသး
အယိဒီး, ပုၤခဲလၢၣ်ကသ့ၣ်ညါ သုမ့ၢ်ယပျိုယဘီၣ်လီၤ (ယိ ၁၃:၃၄-
၃၅).

တၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်လၢ အမ့ၢ်အတီၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်အဲၣ်လၢ အညိကွံၣ်သး
လၢ ပုၤဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒံန့ၣ်အသိး, တုၤထီၣ်ဘးဆူ တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢ
ပုၤလၢအလိၣ်ဘၣ် တၢ်အဲၣ်နီၤနီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၂) တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်စဲၣ်နီၤ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖၣ် ကဟုကယၢ်လိၣ်အသး
န့ၣ်လီၤ.

လံၣ်အဆိကတၢ်တဘျီလၢ စီပီလူးကွဲးဆူ ပုၤကရံၣ်သးဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
စီပီလူး ထီၣ်သတြီၤဝဲဒၣ် ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ် ဒံပုၤကညီအနီၤခိန့ၣ်လီၤ. စီပီလူး
ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်

ဒံသိးတၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးသု တအိၣ်လၢနီၤအပူၤတဂ့ၤ, မ့မ့ၢ် အက့ၢ်အဂီၢ်
ကအံးက့ၤကွၢ်က့ၤလိၣ်အသး ထဲသိးထဲသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်
တမံၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖှိၣ်ဒီးယ တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ် ဘၣ်ယုၣ်ခဲလၢၣ်

စွဲကိးလီၤ ဒီးတၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တမံၤ မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်လၢကပီၤဒီး တၢ်အက့ၢ်
အဂီၢ်ခဲလၢၣ်သးခု စွဲကိးဒီးအီၤလီၤ (၁ ကရံၣ် ၁၂:၂၅-၂၆).

တၢ်ကဟုကယၢ်လိာ်သးမ့ၢ် တၢ်ထုကဖၣ်လိာ်သကိးပသး, တၢ်ရူလိာ်
သး, မၤစၢၤပုၤ ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါ, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ပုၤဘၣ်နးဘၣ်ဖှိၣ်တဖၣ်
န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ထုကဖၣ် တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ် တၢ်ကဟုကယၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ်,
မ့ၢ်ပမၤလၢမၤပုၤ လံာ်စီဆ့ၣ် အတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအမ့ၢ် ‘ဝံလိာ် သုတၢ်ဝံ
တၢ်ဃာသကိးသကိး, ဒီးမၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ် ခရံၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒ်န့ၣ်အသိး
တက့ၢ်’ (ကလၢ ၆:၂) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၤအသး လီၤလီၢ်လီၤလးဖဲ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိ
ကိးဂၤ ကဟုကယၢ်လိာ်အသးနီၢ်နီၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၃) တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်စံၣ်နီၤ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖၣ် ပျၢ်လိာ်သး အတၢ်ကမၢ်
န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပျၢ်လိာ်သးအံၤ မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်တမံၤလၢ ပုၤခရံၣ်ဖိ အတၢ်ရူလိာ်
ဘၣ်ထွဲအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤခရံၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ် ကတဲာ်ကတီၤ
အသးထီၣ်ဘိလၢ ကပျၢ်ပုၤလၢ အမၤကမၢ်အီၤတဖၣ် အတၢ်ကမၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးဝံသးစူၤလိာ်သုသး, သ့ၣ်ကညီၤသးကညီၤလိာ်သုသး, ပျၢ်လိာ် သုတၢ်
ဒ်ယွၤအိၣ်လၢ ခရံၣ်အပူၤ ပျၢ်သုတၢ်အသိးန့ၣ် တက့ၢ် (အး ၄:၃၂).

တၢ်ပျၢ်လိာ်သးအံၤ ကဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ရူလိာ်ဘၣ်ထွဲ ကိးမံၤဒဲး
အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢ ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤခရံၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ် တၢ်ပျၢ်လိာ်
သကိးသးအံၤ အကါဒိၣ်လီၤဆိဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးလၢ တၢ်တပျၢ်
ပုၤဂၤအတၢ်ကမၢ်အံၤ မၤသံပနီၢ်သးသ့ဝဲဒီး မၤအိၣ်ကတီၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်
အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(၄) တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်စံၣ်နီၤ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတဖၣ် ဝံသးစူၤလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤဖိစီပီလူးကွဲးလံာ်လၢ ပုၤအးဖးစူးဖိတဖၣ်အဂီၢ်, စံးဝဲလၢ,
‘အိၣ်ဒီးကယဲၢ်တၢ်ဆိၣ်လီၤသုသး, ဒီးသ့ၣ်စူၤသးစူၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဝံသးစူၤ
ဃဲးဃဲး, ဒီးကီၤသုသးသကိးသကိးလၢ တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်အပူၤ’ (အး ၄:၂). ပမ့ၢ်
အိၣ်ဒီး တၢ်ကီၤသုသးသကိးသကိးလၢ တၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်အပူၤန့ၣ် ပကအိၣ်ဒီး
တၢ်ဝံသးစူၤလၢ ပုၤဂၤအတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သးအုန့ၣ်ဒီး တၢ်
တဝံသး စူၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အဲၣ်လီၤသးအတၢ်မၤဆၢန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သကဲာ်ပဝး
တခါလၢ တဘၣ်အိၣ်လၢ ပုၤခရံၣ်ဖိတဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိတနီၤနီၤ အဲၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလၢ ပုၤဂုၤပုၤဂၤ,

တနီၤနီၤပၢ်ထီၣ်ထီၣ်အသး, တနီၤနီၤ အဲၣ်ဒီးတၢ်ဒဲ ကပုၣ်လုးဖိလၢ အမၤမုၢ် အသးဒီး တနီၤနီၤ ပၢ်ခူသ့ၣ်အတၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးန့ၣ်လီၤ. ပှၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပှဲၤ လၢ နီၣ်သးတဖၣ် ကဝံသးစူၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီး တကးဒဲးဘၣ် ကမၤစၢၤပှၤ ဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ် ဒ်သိးကမၤနၢၤ အတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်န့ၣ်လီၤ.

(၅) တၢ်အိၣ်ဖိၣ်စဲၣ်နီၤအတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်ဆိၣ်လီၤအသးကဒဲကဒဲန့ၣ်လီၤ. ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ပတၢ်အိၣ်မူအပူၤ ပအဲၣ်ဒီးဟံးဃာ် လံာ်စီဆုံ အဆၢ အးဖးစူး ၅:၂၂ လၢ အစံးဝဲ, ‘ပိာ်မုၢ်သ့ၣ်စၢ ပၢ်လီၤသုသးလၢ သုဝၤ အဖီလၢ်,’ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပပၢ်တၢ်ကွံာ် လံာ်စီဆုံ အမဲာ်ညါတဆၢလၢ အစံးပှၤ ‘ပၢ်လီၤလိာ်သုသးသကိးလၢ သုဖီလၢ်လၢ တၢ်ပျံၤ ခရံၣ်အပူၤတက့ၢ်’ (အး ၅:၂၁) န့ၣ်လီၤ.

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ပမၤနီၣ်မၤဃါလံာ်စီဆုံ အကျိၤလၢ အဟ့ၣ်ပှၤ တၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ ဟံာ်ပူၤဒီး လၢတၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. မၤသ့ၣ် တဖၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်လီၤအသးလၢ ဝၤအဖီလၢ်(အး ၅:၂၂), ဒီးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်လီၤအသးလၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ခိၣ်နီၤတဖၣ် အဖီလၢ် (စၢ ၁၃:၁၇), ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဒိၣ်ကတၢ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်လီၤသး ကဒဲကဒဲန့ၣ်, ပကထံာ်ဖဲ ၁ ပုးတရူး ၅:၅, လၢအတဲပှၤ, ‘ကူထီၣ်သိးထီၣ် တၢ်ဆိၣ်လီၤပသးတက့ၢ်’ ပကထံာ်ဘၣ်ကဒီးဖဲ ရံမ့ၤ ၁၂:၁၀, ‘လၢတၢ်ယူးယီၣ်န့ၣ်, လဲၤလၢညါလိာ် သုသးတက့ၢ်’ ဒ်န့ၣ်အသိး (ဖံ ၂) သဆၣ်ထီၣ် ပှၤလၢ -

လၢတၢ်အ့ၣ်လိာ်ဆိးက့ဒီး တၢ်ဟူထီၣ်သါလီၤကလိကလိန့ၣ်, မၤတၢ်နီတမံၤ တဂ့ၤ. မ့မ့ၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်လီၤ သုသးသတးဒီး, မံပှၤပၢ် ပှၤဂၤဂ့ၤန့ၣ် အကစၢ်ဒၣ်ဝဲတက့ၢ် (ဖံ ၂:၃).

ပကဘၣ်သးပှၤနီၣ် ပလီၢ်ပလၢသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ပကဘၣ် တူၢ်လိာ် ပှၤဂၤ ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးပှၤန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤ တၢ်လၢကပီၤတဖၣ် သနာ်က့ ပကဘၣ်ဒုးန့ၣ်ပျါ တၢ်ဆိၣ်လီၤသးလၢပပူၤ, ပကဘၣ်ဟ့ၣ်ဆၢက့ၤ လၢတၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ်အပူၤ, ဒီးပကဘၣ်အိးထီၣ်ပသး ဒ်သိးပကဟံးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါလၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်မၤပိာ်ထွဲတၢ်သိၣ် တၢ်သီတဖၣ်အံၤ ပမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဆိၣ်လီၤပသး လၢ ပဝဲကိးဂၤဒဲးသတးဒီး တၢ်တဘၣ်လိာ်သး သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အပူၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမ့ၢ်တအိၣ်ဒဲးလၢ တၢ်အိၣ်ဖိၣ်အဂ့ၤတဖုအပူၤန့ၣ်ဒီး အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါနၢၤလၢ နကမၤတၢ်တမံၤမံၤချၢန့ၣ်လီၤ. နလိာ်ဘၣ်တၢ်ရူလိာ်မုၢ်လိာ်,

တၢ်သိၣ်လိသီလိ၊ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ၊ ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကဘူၣ်သကိး ဘါသကိးတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်ထဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဟ့ၣ်ဝဲသ့ န့ၣ်လီၤ. တဘၣ်ဒုးလဲၤပူၤဖျိးတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤတဂ့ၤ.

တၢ်လၢအတၢ်အာယၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် ကဘျးကဘျးအတၢ်မၤနီၣ်နီၣ်

တၢ်ကတိၤ ‘တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ’ ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်စံးဆၢအါမံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤဟံးဃာ်ဂၢၢ်ကျၢၤ အတၢ်န့ၣ် တုၤဒၣ်လဲၣ် ဟ့ၣ်လီၤကွံာ်အသးသမူန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤကစံးလၢ နန့ၣ် တၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ် အကါတဒိၣ်ဘၣ်, နမ့ၢ်န့ၣ်တၢ်တမံၤမံၤန့ၣ် ဝံၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤနီၤစံးဝဲလၢ တၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤတဂၤဘၣ်တဂၤဒီး ပုၤကိးဂၤဒဲး အိၣ်ဒီးအတၢ်န့ၣ်ဒၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. ပုၤအဂၤတနီၤစံးဝဲဒၣ်လၢ မ့ၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်မ့ၢ် တၢ်တီန့ၣ် ပစံးတၢ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဆၢအံၤ တမ့ၢ် တၢ်တီတၢ်လီၤနီၣ်နီၣ်န့ၣ်ဘၣ်. တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီန့ၣ် ပစံးအိၣ်သ့ လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိ လံာ်စီဆုံ အတၢ် ပၣ်ဖျါတဖၣ်အဃိ ပသ့ၣ်ညါတၢ်အဘၣ် ဒီးတၢ်အကမၣ်လၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယွၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အတၢ် အိၣ်မူပူၤ ကဘၣ်အိၣ်မူဝဲ ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်ခိဖျိ လံာ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလံာ်စီဆုံ အတၢ်ပၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အဃိ ပထီၣ်တဲာ်တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်သံကွၢ်လီၤဘၣ်ယၢ ဘၣ်ဃးတၢ်လီၤလၢ ယတုၤဃီၤ လၢခံကတၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်ဒီး မ့ၢ်ယဘၣ်အိၣ် ဒီးယွၤလီၤစါလီၤထီမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်ယဘၣ် လီၤဖး ဒီး ယွၤလီၤစါလီၤထီ မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်, ယအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ နီၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီနီၣ်နီၣ်အဂီၢ်, ယန့ၣ်ယဲလၢ ပဃုထံၣ်န့ၣ်ဝဲသ့လၢ ယွၤကလုာ်ကထါ လံာ်စီဆုံအပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံ မ့ၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ လၢခံတၢ်လၢ ပုၤခရံၣ်ဖိလၢ အတူၢ်လိာ် ကစၢ်ခရံၣ် ဒ်တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ် နီၣ်နီၣ်တဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပုၤကိးဂၤလၢ အကိးလီၤအသးလၢ ခရံၣ်ဖိန့ၣ် တမ့ၢ် ခရံၣ်ဖိနီၣ်နီၣ်ကိးဂၤဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ညါအံၤ, ကရူၢ်ကရၢလၢ အစံးလီၤအသးလၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အမ့ၢ်အတီတဖၣ် ဟံးအိၣ် ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်, အဝဲသ့ၣ် မၤဟးဂီၤ

ခရိုင်ဖိအတိတ်စဉ်စီတဲစီဒီး အဝဲသ့ဉ်မးဖူး ပှါလၢအနၢ် အဝဲသ့ဉ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကတိၤလၢ အတမ့ၢ်တတီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်ကရၢသ့ဉ်တဖၣ်အံၤ ကတိၤဒုၣ်ဒွဲၣ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အတၢ် တလၢတပဲၤဒီး တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အတၢ်ကမၢ်တနီၤလၢ အကဲထီၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ဉ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ ဆှၢပှါကညီတဖၣ် ဆူကျဲလၢ အကမၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ပလီၢ်နသး နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ထံၣ် သ့ဉ်ညါဘၣ်ဒီး နလီၤမၢ်လၢ အဝဲသ့ဉ်အစုပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပှါသ့ဉ်တဖၣ်အံၤ စူးကါတၢ်ကတိၤတနီၤလၢ ပှါခရိုင်ဖိတဖၣ် စူးကါဝဲ, နၢ်တၢ်ဂ့ၤတနီၤလၢ ပှါခရိုင်ဖိတဖၣ် နၢ်ဝဲ, အဝဲသ့ဉ်ပၣ်ဖှိၣ်သကိးအသးလၢ တၢ်သ့ဉ်ထီၣ်လၢ အလီၤဂၢ်ဒီး သရိၣ်ဒီး အဝဲသ့ဉ်စိၣ်ဃုၣ် လံၣ်စီဆုံ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၤသ့ဉ်တဖၣ် အံၤအဃိ အဝဲသ့ဉ်ဆှၢကမၢ် ပှါအါဂၢၤဆူ ကျဲလၢအကမၢ်န့ၣ်လီၤ. အပှါပိၣ် အခံတဖၣ် ပံးဃၢ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအတဘၣ်တဖၣ် ဒ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီ န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လၢလီၤသးအုးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်နၢ်လၢအအိၣ်ဒီး ပှါမ့ၢ် တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်လၢ ပသးသမူ အတၢ်တုၤဃီၤ လၢခံကတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီး တၢ်ကရၢကရိလၢ အအိၣ်ဒီး တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အတၢ်ထံၣ်လီၤဆီသန့က့ တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်မ့ၢ် ပကဘၣ်ထံၣ်သ့ဉ်ညါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဒီး တၢ်လီတၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်အပှါကွၢ်စုသ့ဉ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ လီၤတၢ်လီၤဆဲး ထံထံဆးဆး ဒ်သိးကနီၤဖးတၢ်အမ့ၢ်အတီဒီး တၢ်အတမ့ၢ်တတီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဖဲအဝဲသ့ဉ်ထံၣ် တၢ်အတမ့ၢ်တတီတဖၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ဉ်သ့ဉ်ညါဝဲ တဘျီဃီ မ့ၢ်လၢတၢ်တမ့ၢ်တတီတဖၣ်အံၤ လီၤဆီဝဲဒၣ် ဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီတဖၣ် အဃိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၤအံၤဟ့ၣ်ပှါ တၢ်မၤလိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၤအံၤမၤစၢၤပှါ ဒ်သိး ပကထံၣ်သ့ဉ်ညါတၢ်ဘူၣ် တၢ်ဘါအလုၢ်အလုၢ်လၢ အမ့ၢ်အတီဒီး ဒုးပလီၢ်ပှါလၢ ပကဘၣ်ပၣ်သ့ဉ်ပၣ်သးလၢ တၢ်လီတၢ်ဂ့ၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးသမူအါဖျၢၣ် ဘၣ်တၢ်ဆှၢကမၢ်ဆူ တၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အလုၢ် အလုၢ်လၢ အတဘၣ်, မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ဉ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ပၣ်သ့ဉ်ပၣ်သးလၢ တၢ်လၢ အမၤဝဲတဖၣ်န့ၣ် အပူၤအဃိလီၤ. ဒ်သိးပကတြီဃၢ်တၢ်အံၤအဂီၢ် ကျဲထဲတဘိ မ့ၢ်ပကဘၣ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ ဃွၤအကလုၢ်ကထါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဆူ ပှါသ့ဉ်တဖၣ် အံၤ ဒ်သိးအဝဲသ့ဉ် ကထံၣ်သ့ဉ်ညါ တၢ်တမ့ၢ်တတီဖဲအဝဲသ့ဉ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်

တၢ်ကွဲၤန့ၢ်လွဲၤန့ၢ်အခါန့ၢ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ဟ့ၣ်အဒိ, ပုၤတဂၤလၢ အနီၤဟံၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ မ့ၢ်တၢ် ဘျူးတၢ်ဖိၣ်လၢ ယွၤဟ့ၣ်ကလီၤန့ၢ်တဘၣ်တၢ်လီၤန့ၢ်အိၤ ဖဲအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤအိၤ လၢ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၢ် ပမၤန့ၢ်သ့လၢ ပုၤကညီၤအဂီၢ်အဘၢအခါန့ၢ်လီၤ. ပုၤတဂၤလၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိၤ ကစၢ်ခရံၣ်အဂ့ၢ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၢ် တဘၣ် တၢ်လီၤန့ၢ်အိၤ ဖဲပုၤစံးလၢကစၢ်ယွၤ ဒိၣ်န့ၢ်ကစၢ်ခရံၣ် အခါန့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး ပုၤတဂၤလၢ အသ့ၣ်ညါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဘၣ်ဃး ကစၢ်ခရံၣ် ကဟဲက့ၤ ခံၣ်ဘျီတဘျီအဂ့ၢ်န့ၢ် တဘၣ်တၢ်လီၤန့ၢ်အိၤ ဖဲပုၤကတိၤကမၢ် ခရံၣ်အတၢ်ဟဲက့ၤခံၣ်ဘျီတဘျီအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အဃိ ပကဘၣ် အိၣ်ဘူးပသးဒီး ယွၤအကလုာ်ကထါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်နီၢ်နီၢ် ဒ်သိး ပုၤသုတလီၤန့ၢ် ပုၤ န့ၢ်လီၤ. ဒ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤ လဲၤသဃဲၤ လိာ်အသးအသိး လၢပုၤခရံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဒၣ်လဲၣ် တၢ်တီၢ်တၢ်လိာ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤအိၣ်ဝဲ န့ၢ်လီၤ. ဒ်သိး ပကသ့ၣ်ညါတၢ်အတမ့ၢ်တတီၢ်အဂီၢ် ပဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်အမ့ၢ်အတီ အက့ၢ်အဂီၢ် ထံထံဆးဆးန့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး, ဒ်သိး ပကဒိသဒၢပသးဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အတမ့ၢ်တတီၢ်တဖၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ်မၤသ့ၣ်ညါနီၣ်ဟံၣ် ယွၤအကလုာ်ကထါ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢထးတဖၣ်အံၤ သိၣ်လိပုၤပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သိၣ်လိန့ၢ်လိ လံာ်စီဆံၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိန့ၢ်လိလံာ်စီဆံၣ် မ့ၢ်ခရံၣ်ဖိကိးဂၤ အမူဒါန့ၢ်လီၤ. ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၢ်က့ၤ တၢ်ကိးဂၤလၢ အသ့ၣ်ညါ ခရံၣ်ဖိ အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၢ် ကသ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ် တၢ်တီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဘၣ်သကၢ်ဝဲအခါန့ၢ်လီၤ.

တချူးလၢပမၤကတၢ် တၢ်ကွဲးဒဲးဘၣ်န့ၢ်, ယကဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တမံၤလၢ ပကသ့ၣ်ညါ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအလုၢ်အလၢ်လၢ အတမ့ၢ်တတီၢ် ဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါ တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤတဖၣ်အဂီၢ် ပကဘၣ် မၤနီၣ် မၤဃါ ခရံၣ်ဖိ အလုၢ်အလၢ်သကဲၣ်ပဝးနီၢ်နီၢ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး ပမ့ၢ်ကွၢ်ထံက့ၤ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါလၢအတမ့ၢ်တတီၢ် သကဲၣ်ပဝးန့ၢ်ဒီး ပကသ့ၣ်ညါ အါထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအလုၢ်အလၢ်ယဲၣ်မံၤယ (မ့) တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ် ယဲၣ်မံၤ လၢအလီၤဆီလိာ်သးလၢ တၢ်လီၤတၢ်ဝုၤဒီး ခရံၣ်ဖိအတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်အဘၢၣ်စၢၤ

- တအိၣ်ဒီးတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤအတၢ်ထံၣ် (A Lack of Historical

Perspective)

- အိမ်ဒီးတၢ်ထံၣ်လီၤဆီဒီး လံာ်စီဆုံ (A Distorted View of Scripture)
- အိမ်ဒီးသးလၢအမၤလီၤဖးတၢ် (A Desire to Cause Division)
- ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဆံးဆူ တၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်ပုၢ် (A Tendency to Major on Minors)
- ကွၢ်ကဒါက့ၤဆူ တၢ်အကမၢ်လၢ အပူၤကွံာ်တဖၣ် (A Return to Past Errors)
- တအိမ်ဒီး တၢ်စံာ်စီၤတဲာ်စီၤအတၢ်ထံၣ် (A Lack of Historical Perspective)

ကရူၢ်ကရၢတနီၤလၢ အဟဲအိမ်ထီၣ်တယံာ်ဒဲးသ့ၣ်တဖၣ် ကတိၤဒိၣ်အသး လၢထဲအဝဲသ့ၣ်စီၤန့ၣ် သ့ၣ်ညါတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဒီး ပုၤကိးဂၤကြားပိၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အခံၣ်လီၤ. ကရူၢ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သးပုၤနီၣ်ကွံာ် တၢ်အိမ်ဖျိၣ်လၢ အဟဲဆိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်စံာ်စီၤတဲာ်စီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢ နီၢ်သးအတၢ်ကပီၤ ပုၤမၤန့ၢ်သ့ၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အအိမ်, တၢ်အိမ်ဖျိၣ်အဂၤဟ့ၣ်တသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးစံးကဒီးဝဲလၢ တၢ်အိမ်ဖျိၣ် တဖၣ်အံၤ လီၤဃံၤဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ခံးအကျါယံာ်တ့ၢ်လံာ်, ဘၣ်ဆၣ်အတွးတအိမ်ဘၣ်, ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဘၣ်န့ၣ် ပုၤအကြားအဘၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ကမၤအိမ်ထီၣ်တၢ်တီတၢ်လီၤဒီး ကမၤကဆိထီၣ် တၢ်အိမ်ဖျိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ယွၤဂ့ၢ်ပီညါပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ဒိၣ်တဖၣ် ဒ် Luther, Tyndale, the Wesleys, Calvin, ဒီးအဂုၤအဂၤတဖၣ် မ့ၢ်သရၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢ အဟံးဃာ်ဂၢ်ကျၢတၢ်န့ၣ် ဒီးလံာ်စီဆုံအကလုာ်ကထိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် သရၣ်ကဘျးကဘျၣ်တဖၣ်အံၤ ပာ်တ့ၢ်ကွံာ် တၢ်စံာ်စီၤတဲာ်စီၤတဖၣ်အံၤဒီး ကဆိကမိၣ်က့ၤပုၤကူၣ်သ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤတ့ၢ်တဖၣ်, ဒီးစံးဝဲသပုၢ်ပုၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ အဃုထံၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီန့ၣ်လီၤ.

- အိမ်ဒီး တၢ်ထံၣ်လီၤဆီဒီးလံာ်စီဆုံ (A Distorted View of Scripture)
- တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ခံမံၤတမံၤလၢ အအိမ်လၢတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါ အလုၢ်အလၢ်လၢ အတမ့ၢ်တတီအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤပိၣ်အခံသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တအိမ်ဒီးတၢ်ထံၣ်တမံၤဃီဒီး လံာ်စီဆုံဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်စံးဝဲလၢ ကဘၣ်န့ၣ် လံာ်စီဆုံဒ်ယွၤအကလုာ်ကထိအသိးသန့ၣ်က့ၤ, အဝဲသ့ၣ်တတူၢ်လိာ် တၢ်ဂ့ၢ်ကိးမံၤလၢ

အအိၣ်လၢလံာ်စီဆုံ အပူၤဘၣ်. မၤအါထီၣ်တၢ်လၢ လံာ်စီဆုံအပူၤ ဒီးစံးဝဲလၢ ယွၤဒုးန့ၣ်တၢ်အသီန့ၣ်လီၤ. စံးဝဲလၢ တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်စံးကတိၤတဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးအစီအကမီၤ ဒ်သိးသိးဒီး လံာ်စီဆုံအတၢ်စံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကရူၢ်ကရၢဒ်သိးအံၤတနီၤနီၤ စဲကျဲးဝဲဒၣ်လံာ်လၢ ပုၤကွဲးကျိးက့ၤ လံာ်စီဆုံန့ၣ်လီၤ. ဒီးမၤလိာ်ပုၤပိာ်အခံတဖၣ် ဒ်သိးအသုတဖးလံာ်စီဆုံ အတၢ်ဒၣ် ဝဲတဂ့ၤ မ့ၢ်တခီ ဒုးဖးဝဲဒၣ်လံာ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ကွဲးကျိးဝဲလၢ အတၢ်ကတိၤဒၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တမံၤလၢ အမ့ၢ် လံာ်စီဆုံအံၤ ဒိၣ်ဝဲယိာ်ဝဲ လၢ ပကနီၤဟံၢ်အီၤကိးဂၢဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ် လံာ်စီဆုံအခီပညီန့ၣ် ပုၤဟ့ၣ်သ့ဒၣ်ထဲ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤတဂၤဂၤ တဲဘၣ်နၤလၢ အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ် သ့လၢ အကအိးထီၣ် လံာ်စီဆုံ အတၢ်ရူသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လၢယွၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါအီၤ တယံာ်ဒဲးဘၣ် (မ့) မ့ၢ်ဟ့ၣ်နၤလံာ်လၢပုၤကွဲးကျိၣ်ထံက့ၤလၢ တၢ်အဂံၢ်ထံး လၢညါ ပုၤတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲန့ၣ်ဒီး ပလီၢ်နသးတက့ၢ်. လံာ်စီဆုံ ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ လၢ ပုၤကိးဂၢဒဲးန့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤကိးဂၢဒဲး နီၤဟံၢ် အတၢ်ကစီၣ် အခိၣ်ထံးခိၣ်ဘိ သ့ ဝဲန့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆုံ ဘၣ်တၢ်မၤကွၢ်တ့ၢ်လံာ်အီၤလၢ တၢ်စံာ်စီတဲစီတဖၣ်ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဘၣ်တၢ်အုၣ်အသးလၢ အမ့ၢ်ဝဲတီဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယံ, ပတလိၣ်ပုၤတဂၤလၢ အကမၤအါထီၣ်တၢ်လိာ်ဖျါအသီ(မ့) တၢ်ကွဲးကျိးက့ၤတၢ်လၢ အပာ်ရူသ့ၣ်လၢလံာ်စီဆုံအပူၤန့ၣ်ဘၣ်.

➤ **အိၣ်ဒီး သးလၢအမၤလီၤဖးတၢ် (A Desire to Cause Division)**

လုၢ်လၢသၢမံၤတမံၤလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အတမ့ၢ် တတီအပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီး သးလၢအမၤလီၤဖးတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခရံာ်ဖိအမ့ၢ် အတီလၢ အလဲၤတၢ်လၢ ယွၤအကလုၢ်ကထါအပူၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီးသး တဖျၢာ်ဃီ, တၢ်ဃူတၢ်ဖိးဒီး ပုၤစူၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်ဖိ အဂုၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အလုၢ်အလုၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လီၤဆီလိာ်အသး ဆံးကိာ်ဖိ ဘၣ်ဆၣ် ဃၣ်ကပၤကွံာ် တၢ်လီၤဆီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဒီး အိၣ်ဃူအိၣ်ဖိးလိာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ကဂ့ၢ်လိာ်အသး ကဒဲကဒဲလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တနီၤအပူၤ ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် ထံာ်လီၤ အသး ဒ်လၢဒီပုၤဝဲၢ်လၢ ခရံာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပုၤလၢအမၤလီၤဖးတၢ် တဖၣ်အံၤ ဂုၣ်ကျဲးစးဝဲ ဒ်သိးကမၤစ့ၤလီၤ တၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ လံာ်စီဆုံအပူၤ, တၢ်အိၣ်ဖျိာ်လၢ အစံာ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်သးခုကစီၣ်အပူၤဒီး လၢယွၤအတၢ်မၤဖိ

တဖန်အပူနုနီလီ။ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖိ တၢ်ဂၢၤမၤ မ့ၢ်တူၢ်လိၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်န့ၣ်ဖျါ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ်တဖၣ် အတၢ်ကမၢ်န့ၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲ လၢကဟးထီၣ်ဝဲလၢ အတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်အပူနုနီလီ။

တံၤသကိးခရံၣ်ဖိသ့ၣ်ဒၢ၊ ပလီၤသုသးလၢ ပုၤလၢအမၤ အိၣ်ထီၣ် တၢ်တဃူတဖိး တၢ်လီၤမုၢ်လီၤဖးတဖၣ် လၢခရံၣ်အနီၢ်ခိအပူနုနီတက့ၢ်. တၢ်မၤဖိစီၤပီလူး ကတိၤထီၣ်ဒါ သရၣ်အဘျၣ်တဖၣ်လၢ ‘ထွံၣ်မံၤ,’ ပုၤလၢ ‘ကဂဲၤဆၢထၢၣ်လၢ သုကျါဒၣ်သ့ဝဲ, ဒီးစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ တၢ်လၢအဒၢက့ၣ်တဖၣ်, ဒ်သိးအပျီၢ်အဘီၣ် ကပိၣ်အခံၤလီၤ’ (မၤတၢ် ၂၀:၂၉-၃၀). ဖဲ အ့းဖးစူး ၄ န့ၣ် စီၤပီလူး မၤဆူၣ်ထီၣ်ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် ဒ်သိး ကဂုၣ်ဟံးဃာ်အသး တဖျၢၣ်ဃီလၢ တၢ်ဃူတၢ်ဖိး အတၢ်စၢဃာ်အပူနုနီလီ (အ့း ၄:၃). စီၤပီလူး ကွဲးလံာ်ဆူ ပုၤစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤတၢ်တဖၣ် လၢဝဲၣ်ရံၣ်မ့ၢ်အပူ ဘၣ်ဃးဒီး ဝဲအဘျၣ်သရၣ် အဘျၣ်အဂ့ၢ်, စံးဝဲဒၣ်-

ဒီပုၤဝဲၣ်သ့ၣ်ဒၢ, ယဃုကညးသု ဒ်သိးသုကတိၤနီၣ်ပုၤလၢ အမၤ တၢ်လီၤမုၢ် လီၤဖး, ဒီးပံာ်တၢ်လီၤကမၢ် အလီၢ်ထီၣ်ဒါ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢသုမၤလိအိၣ်န့ၣ်, ဒီးဟးဆဲးအီၤတက့ၢ်. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ, ပုၤဒ်န့ၣ်သိးတဖၣ် မၤပကစၢ်ယုၣ်ရှူးခရံၣ် အတၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်, မ့ၢ်အဟၢဖၢဒၣ်ဝဲ အတၢ်လီၤ. ဒီးလီၤန့ၣ်ပုၤလၢ အသးဂ့ၢ် တဖၣ်, လၢတၢ်ကတိၤဂ့ၢ်ဒီး တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢလီၤ (ရံ ၁၆:၁၇-၁၈).

လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, နမ့ၢ်နီၣ်ဟူ ပုၤတၢ်ဂၢၤလၢ အဘိးကဒါက့ၢ် ဒီးထီၣ်ဒါ တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ လံာ်စီဆုံအပူ, ဒီးထီၣ်ဒါတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်လၢ အစံၣ်တဲၤတဲၤလီၤ ခရံၣ်အတၢ်သးခုကစီၣ်ဒီးထီၣ်ဒါ ယွၤအတၢ်မၤဖိတဖၣ်န့ၣ်ဒီး ပလီၤနုသးလၢ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

➤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဆံးဆူ တၢ်ဂ့ၢ်အမိၣ်ပုၤ (A Tendency to Major on Minors)

ကရူၢ်ကရၢတနီၤလၢ အကွၢ်ကပိၣ်ကွံၣ် ခရံၣ်ဖိအတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် အတၢ်စံၣ်စီၤတဲၤတဖၣ် ဂုၣ်ကျဲးစးဝဲဒၣ် ဒ်သိးကဒုးန့ၣ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် တဖၣ် အတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တတီဘၣ်, ထဲအဝဲသ့ၣ်ခိၤန့ၣ် အိၣ်ဒီး ယွၤအတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါလၢ အဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဖိစီၤပီလူး ဒုးန့ၣ်စီၤတံၤမသးလၢ, ‘လၢအသုတသးအိၣ်ပူတဖၣ်, ဒီးတၢ်ဂံၢ်ထံးဃဲၤလၢလၢ အကတၢ်တအိၣ်ဘၣ် တဂ့ၢ် အသိးန့ၣ်, မၤတက့ၢ်. တၢ်န့ၣ်တဖၣ် တမၤကၢ်မၤကျၢၤဘၣ် ယွၤအလုၢ်အလံာ်

လာ အဘဉ်ဃးဒီးတၢ်န့ၣ်ဘဉ်, အခိၣ်တလိၣ် မၤအါထီၣ် တၢ်အ့ၣ်လိၣ်ဆိးက့ၣ် လိၣ်န့ၣ်လီၤ(၁ တံၤ ဘးၣ်).

ပလီၤနသးလာပုၤလာ အဘဉ်ယိၣ်တၢ်လာ တၢ်ဂ့ၢ်ဆံးကိၣ်ဖိတဖၣ် အဖီခိၣ်, ပုၤလာအဂ့ၢ်ကျဲးစး ဒိသိးအကမၤဆူၣ်နၤလာ တၢ်လာ အတသ့ၣ်ညါဝဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် (မ့) ပုၤလာအလုပစီနၤဒီး စံးဘဉ်နၤလာ တၢ်အ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ် နမၤန့ၣ်သ့ၣ်လာ နဂံၢ်နဘါ နတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. အဝဲမ့ၢ်ကတိၤဒိၣ်ဒီး မၤဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အဆံးဖိလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အလုၢ်အလၢ်အပူၤဒီး မ့ၢ်မၤဆံးတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်အဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤလာ အအိၣ်လၢ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအပူၤ, လၢအမ့ၢ်ခရံၣ်အတၢ် မ့ၢ်ယွၤ, ယွၤသၢဂၤတဂၤဃီ, ကစၢ်ခရံၣ်အတၢ်ဟဲ ခံဘျီတဘျီအဂ့ၢ်န့ၣ်ဒီး ပၣ်တအာနနၢ် ဒိသိး နတနၢ်ဟူ အတၢ်စံးတၢ်ကတိၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

➤ ကွၢ်ကဒါက့ၤဆူ တၢ်အကမၣ်လၢ အပူၤကွံၣ်တဖၣ် (A Return to Past Errors)

ဝံအဘျဉ်သရၣ်အဘျဉ်တဖၣ် မၤမူထီၣ်က့ၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ အကမၣ်လၢ အဘဉ်တၢ်စူးကွံၣ်အီၤလၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ်, ဒီးအဝဲသ့ၣ် ဃါယုၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်အံၤဒီး အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပစံးတၢ်အဒိ,အဝဲသ့ၣ် ကအိးထီၣ်က့ၤ တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်ဘျီလိၣ်တမံၤလၢ အစံးဝဲ ကစၢ်ခရံၣ်တမ့ၢ် တၢ်လီၤထူ လီၤယိၣ်ဘဉ်, ကစၢ်ခရံၣ် မ့ၢ်တၢ်ဘဉ်တမံၤ န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ် ကစံးကတိၤဝဲ လၢ တၢ်အ့ၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤန့ၣ် ပမၤန့ၣ်အီၤသ့ၣ်လာ ပဂံၢ်ပဘါန့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ် ကက့ၤကဒါက့ၤဆူ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘဉ်ဃးဒီး ယွၤသၢဂၤတဂၤဃီအဂ့ၢ်ဒီး တၢ်သံကွၢ် ဘဉ်ဃးဒီး ယွၤအတၢ်မ့ၢ်ပုၤကညီနီၢ်နီၢ် အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘဉ်တၢ်မၤဂၢ်မၤကျၢၤဒီး မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် ပူၤကွံၣ် အါန့ၣ်အါလါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢညါ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဖျိၣ်ရိဖျိၣ် ဒိသိးကမၤဂၢ်မၤကျၢၤ တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်ဝဲတုၤလံအဃီ တၢ်သးဒုဒိအလီၢ်တအိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤတဖၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ်ဘဉ်. အလီၢ်တအိၣ် လၢ တၢ်ကမၤမူ ထီၣ်က့ၤတၢ်ကမၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘဉ်. ဝံအဘျဉ်သရၣ်အဘျဉ်တဖၣ် အတၢ် ဆိကမိၣ်အပူၤပုၤဝဲဒီး ကမၤအါထီၣ်တၢ်, ကမၤဒုဒိ တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ, တၢ်ဘျီတၢ်ဘါအကလုၣ်ကလုၣ် ဘဉ်တၢ်ဒုးန့ၣ်

အီလော ကျအါမံးန့ၣ်လီၤ. ခီဖျိကွဲၤလုလီၤ, ကွဲၤထံၣ်ဟူဒီး တၢ်နီၤဟ့ၣ်လံာ် သ့ၣ်တဖၣ်လၢ နဟံၣ်အပဲတြီတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကစံးဝဲလၢ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤ မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်နီၤ န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကွၢ်ကဒါက့ၤ တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ အသကဲၣ်ပဝး ယဲၣ်မံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ပၤဖျါထီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကမၤစၢၤနၤ ဒံသိး နကထီၣ်ကွၢ် တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံးဃာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၣ်လၢ နသးကံၢ်ပူၤ, တီၢ်နီၣ်သကဲၣ်ဝးယဲၣ်မံၤ ဒံသိး နကသ့ၣ်ညါတၢ်တမ့ၢ်တတီ ဖဲနဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢနစ့ၢ်နန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢနဂီၢ်, လီၤဆီဒိၣ်တၢ် နကမၤနီၣ် တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်စီဆ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်
'အဂ့ၢ်ဒဲအံၤ, သုတုၤလၢ တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤသုလၢ တၢ်ဘျူးတၢ်ဖျိၣ်လၢ တၢ်န့ၣ်အယိလီၤ. ဒီးအဝဲန့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ သုဃိဒိၣ်သုဝဲဘၣ်, မ့ၢ်ယွၤ အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. ဒံသိးပုၤသုတပၤအသး ကဖၤလၢနီၣ်တဂၤတဂ့ၤဒီး, တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤအယိဘၣ်' (အး ၂:၈-၉).

တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤအံၤ ပမၤန့ၣ်အီၤသ့ဒိၣ်လၢ တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ် အယိ န့ၣ်လီၤ. ဒီးတၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်အံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်လၢ ခရံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နအိၣ်ဒီး တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ တၢ်တမံၤမံၤအဖီခိၣ်န့ၣ် တလၢပုၤဘၣ်, နဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်စ့ၢ်တၢ်န့ၣ်လၢ ကစၢ်ယုၣ်ရှူးခရံၣ် အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်တူၢ်လိာ်တၢ်လၢ လံာ်စီဆ့ၣ်စံးလၢအဂ့ၢ် လၢအဝဲဒၣ် တူၢ်သံအသးလၢ သ့ၣ်ဖျါၣ်ထီၣ်စုညါအလီၤလၢ ပတၢ်ဒဲးဘးအယိ, ဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်သမူထီၣ်က့ၤဝဲ အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဝံၤဒီး ပကဘၣ်တူၢ်လိာ်အီၤ ဒဲတၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤကစၢ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပကစၢ်ခရံၣ် စံးဝဲဒၣ် -

'ပုၤလၢတၢ်ဘျးအသးဒီး, ဒီးဝံတၢ်ယိးတၢ်ဃာခဲလၢာ်သ့ၣ်သုစၢ, ဟဲဆူ ယအိၣ်တက့ၢ်. ဒီးယကဒုးအိၣ်ဘျးသုလီၤ' (မး ၁၁:၂၈).

ပကစၢ်ခရံၣ်အၢၣ်လီၤဝဲလၢ,

'ယစံးဘၣ်တဲဘၣ်သု တီတီလီၤလီၤ, ပုၤလၢအနီၣ်ဟူယကလုၢ်ကထါ, ဒီးစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤ ပုၤလၢအမၤလီၤယၤန့ၣ်, အိၣ်ဒီး တၢ်မူ လီၤထူလီၤယိာ်, ဒီးတဘၣ်ဘၣ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဃာ်ဘၣ်' (ယိ ၅:၂၄).

တနံၤအံၤ တၢ်မူလီၤထူလီၤယိာ်အံၤ ကမ့ၢ်နဂီၢ် ဖဲနစ့ၢ်က့ၤန့ၣ်က့ၤ ခရံၣ်န့ၣ်လီၤ.